

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV FINANCÍ

INSTITUTE OF FINANCES

DAŇOVÁ OPTIMALIZACE PODNIKATELE PROVOZUJÍCÍHO OBCHOD SE ZVÍŘATY

TAX OPTIMISATION OF AN ENTREPRENEUR OPERATING A PET SHOP

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Michaela Kollertová

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. Dagmar Kalová

BRNO 2024

Zadání bakalářské práce

Ústav:	Ústav financí
Studentka:	Michaela Kollertová
Vedoucí práce:	Ing. Dagmar Kalová
Akademický rok:	2023/24
Studijní program:	Účetnictví a daně

Garant studijního programu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává bakalářskou práci s názvem:

Daňová optimalizace podnikatele provozujícího obchod se zvířaty

Charakteristika problematiky úkolu:

Zadání
Úvod
Cíle práce a metodika zpracování
Teoretická východiska práce
Analýza současné situace
Vlastní návrhy řešení
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Cílem bakalářské práce je navrhnout kroky a opatření ve spojitosti s vedením daňové evidence v konkrétním oboru podnikání a navrhnout další možnosti, které povedou k daňové optimalizaci.

Základní literární prameny:

DUŠEK, Jiří a SEDLÁČEK, Jaroslav. Daňová evidence podnikatelů 2023. 20. vyd. Praha: Grada, 2023. ISBN 978-80-271-3986-6.

HNÁTEK, Miloslav. Daňové a nedaňové náklady. 6. vyd. Praha: Grada, 2023. ISBN 978-80-908801-0-8.

HNÁTEK, Miloslav. Zcela legální daňové triky 2023: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory. 7. vyd. Praha: Grada, 2023. ISBN 978-80-907398-8-8.

ŠTOHL, Pavel. Daňová evidence 2023: praktický průvodce problematikou daňové evidence pro podnikatele. 9. vyd. Znojmo: Pavel Štohl, 2023. ISBN 978-80-88221-73-9.

VYCHOPEŇ, Jiří. Meritum Daň z příjmů 2023. 19. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2023. ISBN 978-80-7676-467-5.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2023/24

V Brně dne 4.2.2024

L. S.

doc. Ing. Mgr. Karel Brychta, Ph.D.
garant

doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D.
děkan

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá optimalizací daně z příjmů fyzických osob ve spojitosti s vedením daňové evidence. Významem této práce je na základě důkladné analýzy příjmů a výdajů, majetku a dluhů zhodnotit současnou daňovou situaci vybraného poplatníka a navrhnout vhodné metody optimalizace, které sníží jeho daňovou povinnost. V rámci práce jsou využity metody komparace, syntézy a analýzy. V teoretické části práce jsou vysvětleny základní pojmy, které jsou s danou problematikou spojeny a jsou nezbytné pro praktickou část bakalářské práce. Výsledkem analytické části práce je zvolení vhodných metod daňové optimalizace, které byly konzultovány s vybraným poplatníkem.

Klíčová slova

Daňová evidence, daň, daň z příjmů fyzických osob, daňová optimalizace, osoba samostatně výdělečně činná

Abstract

The bachelor thesis deals with optimizing personal income tax in connection with tax record keeping. The significance of this thesis is to evaluate the current tax situation of a selected taxpayer based on a thorough analysis of income and expenses, assets, and debts and to propose appropriate optimization methods to reduce his tax liability. The theoretical part of the thesis explains the basic concepts related to the issue and are necessary for the practical part of the bachelor thesis. The result of the analytical part of the thesis is the selection of appropriate tax optimization methods, which were consulted with the selected taxpayer.

Key words

Record of incomes and expenses, tax, personal income tax, tax optimization, self-employed person

Bibliografická citace

KOLLERTOVÁ, Michaela. *Daňová optimalizace podnikatele provozujícího obchod se zvířaty* [online]. Brno, 2024 [cit. 2024-04-29]. Dostupné z: <https://www.vutbr.cz/studenti/zav-prace/detail/159875>. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav financí. Vedoucí práce Ing. Dagmar Kalová.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 09.05. 2024

.....
Kollertová Michaela

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucí bakalářské práce paní Ing. Dagmar Kalové, za její cenné konzultace, užitečné rady, konstruktivní připomínky a trpělivost během zpracovávání mé bakalářské práce.

Obsah

Úvod	11
Cíl práce, metody a postupy.....	12
1 Teoretická východiska práce.....	13
1.1 Daňová optimalizace	13
1.2 Daňová evidence.....	14
1.2.1 Evidence příjmů a výdajů.....	14
1.2.2 Evidence majetku	16
1.2.3 Evidence pohledávek a dluhů.....	19
1.2.4 Evidence zásob	20
1.2.5 Evidence DPH.....	21
1.2.6 Uzavření daňové evidence.....	23
1.3 Daňové a nedaňové výdaje.....	23
1.3.1 Členské příspěvky	23
1.3.2 Pojistné	23
1.3.3 Pracovní a sociální podmínky	24
1.3.4 Stravování zaměstnanců.....	24
1.3.5 Výdaje na pracovní cesty	25
1.3.6 Výdaje na reprezentaci.....	25
1.3.7 Finanční leasing	26
1.3.8 Paušální výdaje na dopravu.....	26
1.3.9 Daně.....	27
1.3.10 Ostatní výdaje.....	27
1.4 Daň z příjmů fyzických osob.....	28
1.4.1 Zdanitelné příjmy a jejich členění.....	28
1.4.2 Nezdánitelné části základu daně	30
1.4.3 Odčitatelné položky od základu daně.....	31
1.4.4 Slevy na dani.....	33
1.4.5 Daňové zvýhodnění	34
1.4.6 Příjmy a výdaje spolupracujících osob.....	34
1.4.7 Sazba daně a zvláštní sazba daně	35
1.4.8 Výpočet daňové povinnosti fyzické osoby.....	36

1.5	Daňové přiznání	38
1.5.1	Povinnost podat daňové přiznání.....	38
1.5.2	Lhůty pro podání daňového přiznání.....	38
1.5.3	Placení záloh	39
2	Analýza současného stavu	40
2.1	Představení vybraného poplatníka.....	40
2.2	Daňová evidence.....	42
2.2.1	Evidence dlouhodobého majetku.....	42
2.2.2	Evidence zásob	43
2.2.3	Mzdová evidence.....	43
2.2.4	Evidence příjmů a výdajů.....	44
2.2.5	Evidence pohledávek a dluhů.....	50
2.3	Výpočet daně z příjmů v případě nevyžití návrhů daňové optimalizace	51
2.3.1	Výpočet dílčího základu daně příjmu ze samostatné činnosti.....	51
2.3.2	Výpočet dílčího základu daně příjmu z kapitálového majetku	52
2.3.3	Nezdanitelné části základu daně	53
2.3.4	Daňové zvýhodnění a slevy na dani.....	53
2.3.5	Výsledná daňová povinnost v případě nevyžití návrhů daňové optimalizace.....	54
3	Vlastní návrhy řešení	55
3.1	Optimalizace výdajů na automobil v podnikání	55
3.1.1	Automobil Škoda Fabia nezahrnutý v obchodním majetku	55
3.1.2	Automobil Škoda Fabia zahrnutý v obchodním majetku	56
3.1.3	Shrnutí variant uplatňování výdajů na automobil Škoda Fabia 2.....	59
3.1.4	Optimalizace výdajů u automobilu Iveco DAILY	60
3.2	Optimalizace výdajů prostřednictvím daňových odpisů	60
3.2.1	Shrnutí jednotlivých variant odepisování	62
3.3	Daňová optimalizace prostřednictvím navýšení výdajů.....	63
3.4	Výpočet daňové povinnosti v případě využití návrhů.....	64
3.5	Porovnání struktury příjmů a výdajů před daňovou optimalizací a po daňové optimalizaci	67
Závěr	70	
Seznam použitých zdrojů	71	

Seznam použitých zkratek.....	76
Seznam tabulek	77
Seznam grafů.....	78
Seznam obrázků.....	79

Úvod

Cílem bakalářské práce je daňová optimalizace podnikatele provozujícího obchod se zvířaty. Hlavním cílem práce je navrhnout kroky a opatření ve spojitosti s vedením daňové evidence v konkrétním oboru podnikání a navrhnout další možnosti, které povedou k daňové optimalizaci. Důvodem výběru tohoto tématu je praktický přínos pro vybranou fyzickou osobu.

Přínosem bakalářské práce je, na základě analýzy současné situace vybraného poplatníka, navrhnout vhodné metody daňové optimalizace, které povedou k legálnímu snížení daňové povinnosti.

Bakalářská práce je rozčleněna do tří hlavních částí. První částí je část teoretická, ve které jsou vysvětleny základní pojmy týkající se daňové evidence a problematiky zdanění fyzických osob. Teoretická část bakalářské práce je východiskem pro zpracování analytické části práce.

Druhou částí bakalářské práce je část analytická, která se zabývá popisem a analýzou situace vybraného poplatníka. V rámci této části jsou vymezeny základní informace o poplatníkovi a jeho podnikatelské činnosti. Dále jsou také uvedeny informace o majetku poplatníka, o jeho pohledávkách, dlužích a jiných druzích příjmů. Rovněž je v této části práce popsáno, jaké uplatňuje poplatník slevy na dani, nezdanitelné části základu daně a odčitatelné položky. Důraz je kladen především na analýzu jednotlivých příjmů a výdajů dle daňové uznatelnosti. Na závěr analytické části je vypočtena celková daňová povinnost poplatníka za rok 2023, pokud by nevyužil návrhy daňové optimalizace. Informace a výsledky získané v rámci analýzy současné situace slouží jako podklad k návrhové části bakalářské práce.

Třetí částí bakalářské práce je část návrhová. V rámci této části jsou předloženy návrhy, které vedou k daňové optimalizaci poplatníka. Následně je proveden výpočet daňové povinnosti vybrané fyzické osoby. Jednotlivé vlastní návrhy řešení byly provedeny ke konci zdaňovacího období roku 2023, po důkladné diskusi s podnikatelem.

Cíl práce, metody a postupy

Hlavním cílem bakalářské práce je navrhnout kroky a opatření ve spojitosti s vedením daňové evidence v konkrétním oboru podnikání a navrhnout další možnosti, které povedou k daňové optimalizaci. Vybranou fyzickou osobou, na kterou se bude bakalářská práce zaměřovat, je živnostník vlastnící obchod se zvířecími potřebami.

K naplnění hlavního cíle je nejprve potřeba vypočítat daňovou povinnost poplatníka za rok 2023 před využitím vlastních návrhů daňové optimalizace. Dílčím cílem je provést analýzu a rozlišit příjmy a výdaje na daňové a nedaňové. Dále také posoudit majetek, pohledávky, dluhy a další typy příjmů vybraného poplatníka. Dalším podstatným dílčím cílem je zoptimalizovat daňovou povinnost poplatníka na základě informací a výsledků získané v rámci jednotlivých analýz a zohlednění položek odčitatelných od základu daně, slev na dani, nezdanitelných částí základu daně a paušálních výdajů. Veškeré vlastní návrhy daňové optimalizace byly provedeny ke konci zdaňovacího období roku 2023, po konzultaci s vybranou fyzickou osobou.

V bakalářské práci bylo využito několik metod. Jedná se o literární rešerši, metodu analýzy, syntézy, a komparace. Literární rešerše je využita v teoretické části práce.

Metoda analýzy představuje proces, který rozkládá složitější celky na jednodušší části (Široký, 2011). V bakalářské práci je využita v analytické části pro analýzu daňové situace poplatníka. Jedná se především o analýzu současného stavu poplatníka a možností optimalizace daňové povinnosti. Analýza byla provedena na základě rozhovoru s vybranou fyzickou osobou a s využitím podkladů daňové evidence podnikatele, kterou sám spravuje.

Syntéza je proces, který jednotlivé základní části spojuje a vytváří tak celek. Tato metoda vychází z metody analýzy (Široký, 2011). V bakalářské práci spojuje metoda syntézy poznatky z teoretické části a umožňuje tak porozumění jednotlivým jevům.

Metoda komparace neboli srovnávání, se používá při vyhodnocování výsledků (Široký, 2011). Metoda komparace je využita v poslední návrhové části a srovnává výši daňové povinnosti poplatníka a strukturu příjmů a výdajů před využitím návrhů daňové optimalizace s daňovou povinností a strukturou příjmů a výdajů po využití návrhů daňové optimalizace.

1 Teoretické východiska práce

V teoretické části bakalářské práce jsou nejprve vysvětleny jednotlivé základní pojmy týkající se daňové optimalizace, daňové evidence a daní z příjmů fyzických osob. Dále je také uveden způsob výpočtu daňové povinnosti fyzických osob a pravidla po podání daňového přiznání.

1.1 Daňová optimalizace

Daňová optimalizace představuje strategii, jakou si podnikatelé mohou snížit daňovou zátěž legální cestou, tj. v mezích zákona (Dušek a Sedláček, 2023). Dopustí-li se poplatník nelegálního jednání, nejedná se o daňovou optimalizaci, ale o daňový únik. Jak ale zmiňuje Klimešová (2018) rozhraní mezi legálním a nelegálním jednáním je velice křehké. Je tedy třeba vždy ověřit dodržování jednotlivých platných zákonů a předpisů. Dále také Dušek a Sedláček (2023) uvádí, že z dlouhodobého hlediska nemusí vždy být optimální „platit co nejnižší daň“. Vhodná daňová optimalizace je tedy stanovení takového daňového základu, při kterém nepřijde poplatník o položky, které si již v následujících zdaňovacích obdobích nemůže uplatnit. Tyto položky jsou například slevy na dani a odčitatelné položky.

V české legislativě nabízí zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů, v platném znění (dále jen „ZDP“) několik možností, jak snížit základ daně. Pro lepší porozumění dané problematice jsou k dispozici poplatníkovi také tzv. pokyny, ve kterých jsou upřesněna jednotlivá ustanovení ze ZDP. Například pokyn Generálního finančního ředitelství D-33 (dále jen „GFŘ“), platný od 1.1.2018, specifikuje obsah žádosti o stanovení daně paušální částkou. Zákon o dani z příjmů je propojen s dalšími právními předpisy. Například se zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění (dále jen „DŘ“), který stanovuje jednotlivé procesy spojené se správou daní.

Daňovou úsporu dle ZDP lze dosáhnout například uplatněním paušálních výdajů dle § 7 odst. 7 ZDP, nebo uplatněním paušálních výdajů na dopravu, využívá-li podnikatel automobil k podnikání. Dále může poplatník dosáhnout daňové úspory prostřednictvím jednotlivých slev na dani, odčitatelných položek, nezdanitelných částí základu daně, daňových a nedaňových výdajů a vhodnou volbou odpisů hmotného majetku. Blíže o jednotlivých možnostech daňové optimalizace v následujících kapitolách.

1.2 Daňová evidence

Daňová evidence je vymezena v § 7b odst. 1. ZDP a musí obsahovat údaje o příjmech a výdajích v členění nutném pro zjištění výše základu daně a údaje o majetku a dlužích. Účelem daňové evidence je tedy vyčíslení dílčího základu daně (dále jen „DZD“) z příjmů ze samostatné činnosti a poskytnutí přehledu o aktuálním stavu a pohybu majetku i dluhů (Dušek a Sedláček, 2022). Daňovou evidenci mohou vést subjekty, které nejsou účetními jednotkami, tj. nemají povinnost zpracovávat účetnictví (Bartůšková, 2021). Za účetní jednotku se považují osoby fyzické, pokud překročily obrat 25 mil. Kč za 12 bezprostředně po sobě jdoucích kalendářních měsíců, nebo se tak rozhodly dobrovolně.

Daňová evidence patří mezi evidence hospodářské činnosti založené na peněžní bázi (Molín, 2023). Tyto evidence zaznamenávají příjmy a výdaje. Mezi tyto evidence patří dále také evidence příjmů a pohledávek, evidence příjmů a výdajů a majetku a dluhů.

Hlavní odlišností mezi evidencemi založenými na aktuální bázi a na peněžní bázi je, že evidence na aktuální bázi poskytuje informace o nákladech a výnosech, zatímco evidence na peněžní bázi poskytuje informace o příjmech a výdajích (Nakladatelství Sagit, 2023). Podnikatel, dle této evidence, bude zaznamenávat skutečnosti v momentě pohybu peněz, a nikoliv v momentě, se kterým událost časově a věcně souvisí.

1.2.1 Evidence příjmů a výdajů

Do daňové evidence vstupují veškeré příjmy, které souvisejí s podnikatelskou činností a veškeré výdaje, které se týkají majetku zahrnutého v obchodním majetku (Dušek a Sedláček, 2022). Evidence příjmů a výdajů je zachycena v peněžním deníku. V peněžním deníku je nejprve třeba zachytit, zda se jedná o příjem, či výdaj peněžních prostředků a následně zhodnotit daňový dopad, tj. zda jde o příjmy daňové nebo nedaňové. V peněžním deníku se také zachycují průběžné položky (Štohl, 2023). Tyto položky je důležité evidovat z důvodu časového nesouladu mezi pokladním a bankovním dokladem při převodu prostředků mezi pokladnou a bankovním účtem. Příklad peněžního deníku viz Obrázek 1.

Peněžní deník/Deník příjmů a výdajů

Obchodní název:

Období:

Číslo	Datum	Doklad	Text	Hotovost		Běžný účet		Průběžné položky		Příjmy zahrn. do ZD	Výdaje odčítat. od ZD	Příjmy nezahrn. do ZD	Výdaje neodčítat. od ZD
				Příjem (celkem)	Výdej (celkem)	Příjem (celkem)	Výdej (celkem)	Příjem	Výdej				
1.													
2.													
3.													
4.													
5.													
6.													
7.													
8.													
9.													
10.													
11.													
12.													
13.													
14.													
15.													
16.													
17.													
18.													
19.													
20.													

Obrázek 1: Vzor peněžního deníku

(Zdroj: Kadeřábková, 2021)

Dle § 3 ZDP se příjmem rozumí příjem peněžní i nepeněžní i dosažený směnou. V **evidenci příjmů** je třeba zohlednit, zda se jedná o příjmy hotovostní či bezhotovostní a dále také, zda se jedná o příjmy daňové či nedaňové. Daňové příjmy jsou takové, které zvyšují základ daně (Hakalová et al., 2021). Jsou to tedy peněžní prostředky, které podnikatel přijme na pokladnu či bankovní účet. Nejčastěji se jedná o přijaté tržby z prodeje produktů či služeb. Mezi nedaňové příjmy patří například vložení peněžních prostředků do podnikání, získání úvěru či zápůjčky. Pokud je osoba plátce daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), zahrne do nedaňových příjmů DPH přijaté od zákazníka, částka bez DPH je tedy příjmem daňovým.

Evidence výdajů probíhá obdobně jako evidence příjmů. Opět je potřeba zohlednit, zda se jedná o výdaje daňové či nedaňové a hotovostní či bezhotovostní. Nedaňové výdaje jsou takové, které nesouvisejí s dosahováním daňovým příjmů (Seyfor, 2022). Jsou to například poskytnuté zápůjčky, úvěry nebo dary, odvedená daň příjmů. Pokud osoba není plátce DPH a zaplatí za službu či produkt od plátce DPH, tak daňovým výdajem je částka s DPH, tedy částka, kterou

skutečně zaplatil. Pokud však osoba plátcem DPH je, tak daňovým výdajem je částka bez DPH a do nedaňových výdajů se zahrne hodnota DPH. Podrobnější rozbor výdajů na daňové a nedaňové dle § 24 a § 25 ZDP je uveden v kapitole 1.3.

1.2.2 Evidence majetku

Podnikatel je povinen vést evidenci majetku, který pořídil v rámci své podnikatelské činnosti, nebo do podnikání vložil. Tento majetek se nazývá obchodní majetek (Štohl, 2023). Majetek členíme na dlouhodobý a oběžný. Dlouhodobý majetek je takový, jehož doba použitelnosti je delší než jeden rok, vstupní cena v některých případech přesahuje určitou hranici, nemění svoji podobu a postupně se opotřebovává (Prudký a Lošťák, 2019). Mezi dlouhodobý majetek řadíme majetek hmotný, nehmotný a finanční.

Oběžný majetek je takový, který mění svoji podobu a jeho doba použitelnosti je kratší než 1 rok (Štohl, 2023). Mezi oběžný majetek se řadí zásoby, pohledávky a krátkodobý finanční majetek. Koloběh oběžného majetku viz Obrázek 2.

Obrázek 2: Koloběh oběžného majetku

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Kadeřábková, 2020)

Dlouhodobý majetek se člení na majetek movitý a nemovitý (Prudký a Lošťák, 2019). Movitý majetek je například stroj, auto, zařízení. Dle ZDP je cena u dlouhodobého hmotného majetku vyšší než 80 000 Kč. Pokud je doba použitelnosti delší než 1 rok, ale cena majetku nepřesahuje stanovenou hranici, jedná se o drobný hmotný majetek. Tento majetek je možné zahrnout do daňových výdajů ihned při zaplacení.

Nemovitým majetkem se rozumí pozemky, budovy a stavby (Prudký a Lošťák, 2019). Tento majetek se považuje za dlouhodobý vždy, bez ohledu na cenu.

Dlouhodobý nehmotný majetek je například software, licence, ochranné známky apod. Za dlouhodobý finanční majetek se považují cenné papíry a akcie (Prudký a Lošťák, 2019). Avšak tento majetek se neodepisuje.

Dlouhodobý majetek se v případě nákupu oceňuje pořizovací cenou, v případě vlastní činnosti vlastními náklady a v případě nabytí majetku darováním reprodukční pořizovací cenou (Pilátová, 2022). Tuto cenu obvykle určuje znalec.

Dlouhodobý majetek nelze zahrnout do daňových výdajů ihned při pořízení (Štohl, 2023). Dlouhodobý majetek se musí odpisovat. Odpis vyjadřuje peněžní opotřebením majetku v jednotlivých letech. Součtem odpisů jsou oprávkami, rozdílem mezi vstupní cenou a oprávkami vzniká zůstatková cena (dále jen „ZC“). Podnikatel si může určit, zda chce majetek odepisovat zrychleně či rovnoměrně. Pro správné určení výše odpisu je zapotřebí stanovit správnou odpisovou skupinu pro daný majetek (Dušek a Sedláček, 2022). Odpisové skupiny jsou vymezeny v příloze č. 1 ZDP.

Rovnoměrné odpisy jsou upraveny v § 31 ZDP. Při rovnoměrném odepisování jsou všem odpisovým skupinám přiřazeny určité odpisové sazby. V prvním roce odepisování je za určitých podmínek možné využít zvýšené sazby. Odpis se vypočte součinem vstupní ceny majetku a procentem odpisové sazby pro první nebo pro další roky odepisování. Odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

Zrychlené odpisy jsou upraveny v § 32 ZDP. Při zrychleném odepisování jsou všem odpisovým skupinám přiřazeny určité koeficienty. V prvním roce odepisování se stanoví roční odpis podílem vstupní ceny a koeficientu pro první rok odepisování. V dalších letech se odpis stanoví jako podíl dvojnásobku zůstatkové ceny a koeficientu pro další roky odepisování sníženého o počet let odepisování majetku.

V prvním roce odepisování je možné využít **navýšení odpisu** dle § 32 odst. 2 ZDP. Tento odpis se vypočte jako podíl vstupní ceny a koeficientu pro 1. rok odepisování zvýšený o 10 %, 15 % nebo o 20 % ze vstupní ceny.

ZDP dále definuje **technické zhodnocení** jako „výdaje na dokončené nástavby, přístavby a stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace majetku, pokud převýšili u jednotlivého majetku v úhrnu 80 000 Kč.“. Technické zhodnocení je třeba odlišovat od oprav či udržování. Rekonstrukcí se rozumí zásahy do majetku, které mění účel či technické parametry daného majetku. Modernizací se rozumí rozšíření použitelnosti, případně vybavenosti majetku (Prudký a Lošťák, 2019). Hodnota dlouhodobého majetku se o hodnotu technického zhodnocení zvyšuje.

Pokud však poplatník pořídil během let 2020 až 2023 dlouhodobý majetek, má možnost využít mimořádných odpisů dle § 30a ZDP. Podmínkou je, že podnikatel musí být prvním vlastníkem daného majetku. Je-li majetek zařazen v 1. odpisové skupině, odepíše se hodnota majetku během 12 měsíců. Pokud je však majetek ve 2. odpisové skupině, odepíše se během prvních 12 měsíců 60 % vstupní ceny majetku a během následujících 12 měsíců 40 % vstupní ceny. Odpisování majetku se počítá s přesností na měsíce a uplatňuje se od následujícího měsíce od zařazení. Technické zhodnocení se odepisuje samostatně (Martínková, 2022). Avšak od 1.1. 2024 již platí jiná pravidla pro uplatňování mimořádných odpisů.

K dlouhodobému majetku je zapotřebí vést inventární kartu, vzor inventární karty dlouhodobého majetku viz Obrázek 3:

Inventární karta

Inventární karta dlouhodobého majetku – číslo:

Název a popis dlouhodobého majetku: _____ Datum uvedení do užívání: _____

Vstupní cena: _____ Způsob odepisování: _____ Odpisová skupina: _____

Datum	Text	Sazba (resp. koeficient)	Odpis	Oprávký	Zůstatková cena

Vyřazení: _____ Datum vyřazení: _____

Obrázek 3: Vzor inventární karty dlouhodobého majetku

(Zdroj: Vachtová, 2020a)

Je-li dlouhodobý majetek opotřeбенý, nepotřebný či zničený, může jej podnikatel **vyřadit z obchodního majetku** (Dušek a Sedláček, 2023). Po vyřazení majetku se vyhotovuje zpravidla zápis o vyřazení. Způsoby vyřazení mohou být následující: likvidace, prodej, darování, nebo převzetí majetku do osobního užívání.

V roce vyřazení jsou výdaji odpisy ve výši jedné poloviny. Daňová ZC vyřazeného majetku v důsledku škody je daňově uznatelná pouze do výše náhrad (Hnátek, 2023a). Avšak pokud dojde k vyřazení majetku v důsledku živelní pohromy, nebo škody způsobené neznámým pachatelem, je celá ZC daňovým výdajem. V případě vyřazení majetku darováním je celá ZC nedaňovým výdajem, ale za splnění určitých podmínek je možné si dar uplatnit jako odčitatelnou položku od základu daně.

1.2.3 Evidence pohledávek a dluhů

Mezi další evidence se řadí **evidence pohledávek**. Pohledávka představuje nárok věřitele na úhradu smluvně dohodnutých částek, například za prodej výrobků či služeb, nebo za poskytnutí zálohy (Dušek a Sedláček, 2022). Vznikají v důsledku časového nesouladu mezi poskytnutím výkonu a okamžikem úhrady za daný výkon. Pohledávky jsou aktiva podnikatele a členíme je na dlouhodobá a krátkodobá dle doby splatnosti.

Podnikatel musí evidovat hodnotu pohledávek v české měně. Je tedy potřeba na konci zdaňovacího období pohledávky v cizí měně přepočítat na Kč kurzem dle § 38 ZDP (Dušek a Sedláček, 2023), tj. kurzem vyhlášeným Českou národní bankou platný k 31.12. nebo jednotným kurzem vyhlášeným Ministerstvem financí ČR. Jednotný kurz za zdaňovací období roku 2023 je upraven v pokynu GFŘ D-63. Obdobně tak platí přepočet závazků na Kč.

Pohledávky se dle § 5 ZDP oceňují při vzniku jmenovitou hodnotu, při nákupu pohledávek pořizovací cenou (Pilátová, 2022). Pořizovací cena se vypočte jako součet ceny pohledávky a nákladů, které s nabytím pohledávky souvisí. Vedlejšími náklady mohou být například náklady na znalecký posudek, náklady na odměnu, provizi apod. Při bezúplatném nabytí se pohledávka oceňuje tzv. obvyklou cenou ke dni nabytí.

V daňové evidenci pohledávek by měl poplatník uvést, o jaké pohledávky se jedná, v jaké výši, a vůči komu je vlastní (Dušek a Sedláček, 2022). Dále je potřeba uvést datum, kdy pohledávka vznikla a kdy byla uhrazena. Způsob evidence pohledávek je uveden v Tabulce 1.

Tabulka 1: Vzor evidence pohledávek

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Pilátová, 2022)

datum vystavení dokladu	číslo dokladu	Popis	dlužník	ocenění pohledávky					datum splatnosti	datum úhrady
				cena včetně DPH	Základ daně	DPH				
						10%	15%	21%		

Poplatník má také povinnost vést **evidenci dluhů**. Dluh představuje částku, kterou dlužník dluží věřiteli například za přijetí výkonu nebo za přijetí zálohy (Dušek a Sedláček, 2022). Dluhy vznikají v důsledku časového nesouladu mezi přijetím výrobku, zboží či služby, a okamžikem úhrady. Dluhy tvoří pasiva podnikatele a také je členíme na dlouhodobé a krátkodobé dle doby splatnosti.

Dluhy se oceňují obdobným způsobem jako pohledávky, tj. jmenovitou hodnotou při vzniku a pořizovací cenou při převzetí (Pilátová, 2022). V evidenci dluhů by měl poplatník uvést informace o předmětu dluhu, o výši dluhu a vůči komu dluh má. Způsob evidence dluhů je uveden v Tabulce 2. Podnikatel může také vést jednu knihu pro evidenci pohledávek a dluhů zároveň.

Tabulka 2: Vzor evidence závazků

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Pilátová, 2022)

datum přijetí dokladu	číslo dokladu	Popis	věřitel	ocenění závazku					datum splatnosti	datum úhrady
				cena včetně DPH	Základ daně	DPH				
						10%	15%	21%		

1.2.4 Evidence zásob

Zásoby jsou oběžný majetek, který se alespoň na určitou dobu uskládá. Zásoby jsou majetkem, u kterého dochází k jednorázové spotřebě nebo se vlivem příslušné činnosti

získávají a přeměňují v jiné složky majetku (Dušek a Sedláček, 2022). Zásoby jsou vlastní výroby (nedokončená výroba, polotovary, výrobky), anebo nakupované (materiál, zboží). Za zásobu se považuje i majetek, který nepřesahuje hodnotu 80 000 Kč a jeho doba používání je delší než 1 rok. Tento majetek se nazývá drobný hmotný majetek (Kubátová, 2019). Na základě příjemek a výdejek ze skladu se sestavuje skladní karta. Příklad skladní karty viz Obrázek 4.

Skladní karta

Název materiálu (výrobku, zboží)			Měrná jednotka			Skladní karta číslo			
Datum	Doklad	Text	Množství			Jedn. cena	Kč		
			příjem	výdej	zásoba		příjem	výdej	zásoba

Obrázek 4: Vzor skladní karty zásob

(Zdroj: Vachtová, 2020b)

Zásoby se při pořízení oceňují v pořizovací ceně nebo při výrobě ve vlastních nákladech (Dušek a Sedláček, 2022). Pořizovací cena je suma ceny pořízení (cena materiálu) a vedlejších nákladů (např. přeprava, clo). Vlastními náklady se oceňují zásoby, které jsou výsledkem vlastní činnosti.

Při výdeji zásob ze skladu se oceňují výdaje váženým aritmetickým průměrem nebo metodou FIFO (Kubátová, 2019). Vážený aritmetický průměr je definován jako podíl hodnoty zásoby v Kč a hodnoty zásoby v kg. Po každé příjemce určitého druhu materiálu se zjišťuje nový průměr. Metoda FIFO spočívá v tom, že se výdaje oceňují od nejstarší zásoby k zásobě novější dle toho, jak se postupně odebírá daný materiál ze skladu.

1.2.5 Evidence DPH

DPH se řadí mezi daně nepřímé (Hušáková, 2020). Tato daň se vyskytuje v cenách produktů, služeb a nemovitostí. Prodávající má povinnost daň vybrat a odvést finančnímu úřadu.

Plátci a osoby identifikované k dani mají povinnost vést evidenci DPH. Dle zákona o DPH se musí podnikatelé povinně registrovat jako plátci k DPH, pokud překročí obrat 2 mil. Kč za nejvýše 12 bezprostředně po sobě jdoucích kalendářních měsíců (Pilátová, 2022). Tato osoba se musí zaregistrovat do 15. dne v následujícím měsíci po překročení obratu. Od 1. dne druhého měsíce od překročení obratu se podnikatel stává plátcem DPH. Podnikatelé se mohou stát plátcí DPH i dobrovolně.

Daňová povinnost plátce je rozdíl sumy DPH na výstupu a sumy DPH na vstupu za příslušné zdaňovací období (Hušáková, 2020). Pokud vyjde plátci kladný rozdíl, jedná se o vlastní daň. Tuto částku zaplatí plátce finančnímu úřadu. Vyjde-li plátci rozdíl záporný, jedná se o nadměrný odpočet. Hodnotu nadměrného odpočtu vrací plátci finanční úřad.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc, pokud plátce překročí obrat 10 mil. Kč za předcházející kalendářní rok. Pokud plátce nepřekročí obrat 10 mil. Kč za předchozí kalendářní rok, může používat čtvrtletní zdaňovací období (Pilátová, 2022).

V České republice se používaly od roku 2015 tři sazby (Hušáková, 2020). Sazba základní 21 % (většina zboží a služeb), první snížená sazba 15 % (potraviny, hromadná doprava, určité zdravotní pomůcky apod.) a druhá snížená 10 % (kojenecká výživa, knihy apod.). Nicméně od roku 2024 se dle zákona o DPH uplatňují pouze dvě sazby. Sazba základní zůstala v neměnné výši 21 % a sazba snížená je ve výši 12 %.

Plátci DPH mají povinnost sestavovat a podávat kontrolní hlášení DPH a přiznání k DPH (Dušek a Sedláček, 2022). Kontrolní hlášení představuje stručný přehled veškerých faktur vydaných a přijatých. Pokud je osoba čtvrtletním plátcem, podává kontrolní hlášení čtvrtletně. Je-li osoba plátcem měsíčním, má povinnost podávat kontrolní hlášení měsíčně. Plátce podává kontrolní hlášení současně s přiznáním k DPH. Plátce má povinnost podat kontrolní hlášení v elektronické podobě, a to do 25. dne po skončení zdaňovacího období.

Plátce má více možností, jak vést evidenci DPH (Dušek a Sedláček, 2022). Jednou z možností je evidovat DPH v rámci evidence pohledávek a dluhů a druhou z možností je odděleně zaznamenávat DPH na výstupu a DPH na vstupu, a to zvlášť pro sazbu základní a zvlášť pro sazbu sníženou.

1.2.6 Uzavření daňové evidence

Poplatník má povinnost dle § 7b odst. 4 ZDP zjistit k 31.12. daného roku skutečný stav zásob, hmotného majetku, pohledávek a závazků (Štohl, 2023). Skutečný stav majetku a závazků se zjistí na základě fyzické a dokladové inventury. Poplatník tento skutečný stav porovná se stavem v daňové evidenci, a zjistí-li případné inventarizační rozdíly, má povinnost opravit základ daně. Je-li skutečný stav nižší než stav evidovaný, jedná se o manko (Hnátek, 2023a). Pokud manko přesahuje výši náhrady nelze uznat za daňový výdaj dle § 25 odst. 1, písm. n) ZDP. Je-li skutečný stav vyšší než stav evidovaný, jedná se o přebytek. (Štohl, 2023). Na konci roku je také potřeba přepočítat pokladnu a účty v cizích měnách na české koruny, upravit příjmy a výdaje v souladu s požadavky ZDP, započíst pohledávky a závazky apod.

1.3 Daňové a nedaňové výdaje

Aby byl základ daně správně stanoven, je potřeba rozlišit, zda se jedná o daňové, či nedaňové výdaje. Daňové a nedaňové výdaje jsou upraveny v § 24 ZDP a § 25 ZDP. Níže jsou uvedeny vybrané výdaje ze ZDP.

1.3.1 Členské příspěvky

Dle § 24 odst. 2 písm. d) ZDP jsou daňově uznatelné členské příspěvky právnické osobě, pokud má poplatník povinnost členství dle zvláštních právních předpisů, nebo je členství nutnou podmínkou k výkonu činnosti. Případně je-li příspěvek placený zaměstnavatelem za zaměstnance a členství zaměstnance je podmínkou k výkonu činnosti. Povinnost členství se týká například Komory daňových poradců České republiky, Advokátní komory České republiky, České lékařské komory apod. Členský příspěvek poskytnutý Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky je také daňově uznatelným. Veškeré dobrovolné členské příspěvky tedy nelze uznat za daňově uznatelný výdaj.

1.3.2 Pojistné

Daňovým výdajem dle § 24 odst. 2 písm. e) ZDP je pojistné, které souvisí s příjmem, který je předmětem daně a není osvobozený (Štohl, 2023). Jedná se například o pojistné odpovědnosti za škodu při výkonu podnikání, pojištění nemovitosti, slouží-li nemovitost k podnikatelské

činnosti, pojištění za škody způsobené účetní apod. Avšak dle § 25 odst. 1 písm. d) ZDP nelze uznat pojistné hrazené za člena statutárního orgánu a za jednatele společnosti.

V ZDP je stanoveno, že pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění hrazené za zaměstnance je daňově uznatelným výdajem v okamžiku úhrady. Nicméně dle § 25 odst. 1 písm. g) ZDP nelze uznat pojistné na sociální zabezpečení a na veřejné zdravotní pojištění, které je hrazené osobami samostatně výdělečně činnými (dále jen „OSVČ“).

1.3.3 Pracovní a sociální podmínky

Výdaje na pracovní a sociální podmínky a péči o zdraví lze uznat za daňově uznatelné, pokud jsou vynaloženy na bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Dále také hygienické vybavení a ochranné nápoje (Hnátek, 2023a). Ochranným nápojem je například neperlivá voda, nebo v zimním období, pro pracovníky, kteří pracují venku, teplý nápoj. Dle § 25 odst. 1 písm. zm) ZDP nelze uznat za daňové výdaje například sycené nápoje, kávy, minerálky, čaje apod. Daňově uznatelné výdaje jsou také pracovnělékařské služby nehrazené zdravotní pojišťovnou a lékařské prohlídky.

1.3.4 Stravování zaměstnanců

Zaměstnavatel může svým zaměstnancům zajistit stravování ve vlastním zařízení, nebo může poskytnout příspěvek na stravování formou stravenek, či stravenkového paušálu. Poskytne-li zaměstnavatel stravování ve vlastním zařízení, budou se za daňově uznatelné výdaje dle § 24 odst. 2 písm. j) ZDP považovat výdaje na provoz, kromě hodnoty potravin. Hodnota potravin se tedy vždy bude považovat za daňově neuznatelný výdaj.

Pokud poskytuje zaměstnavatel svému zaměstnanci nepeněžní příspěvek, jedná se o stravenky. Stravenky jsou pro zaměstnavatele daňově uznatelné do výše 55 % z ceny jednoho jídla za jednu směnu. Maximálně však do výše 70 % horní hranice stravného, poskytované pracovníkům při pracovní cestě, která trvá 5 až 12 hodin. (Kořínková, 2022)

Pokud poskytuje zaměstnavatel peněžní příspěvek na stravování, jedná se o stravenkový paušál. Pro zaměstnavatele je celá hodnota paušálu daňově uznatelná (Kořínková, 2022). Nicméně, jak je upraveno v ZDP, pro zaměstnance je příspěvek osvobozeným příjmem do výše 70 % horní hranice stravného poskytované při pracovní cestě, která trvá 5 až 12 hodin.

1.3.5 Výdaje na pracovní cesty

Za daňově uznatelné výdaje v rámci pracovní cesty dle § 24 odst. 2 písm. k) ZDP se považují výdaje na ubytování, dopravu, stravné a ostatní výdaje podle dokladů, které předloží pracovník. Pokud má pracovník na své pracovní cestě jídlo v ceně ubytování, krátí se výše stravného v závislosti na době trvání pracovní cesty. Výše stravného pro rok 2023 je upravena ve vyhlášce č. 467/2022 Sb. vydané Ministerstvem práce a sociálních věcí.

Využije-li podnikatel vlastní silniční motorové vozidlo, které není zahrnuté v obchodním majetku, na pracovní cestu, může uplatnit náhradu za spotřebované pohonné hmoty a náhradu za opotřebení vozidla (Sobotková, 2023). Náhrada za spotřebované pohonné hmoty se vypočte jako součin spotřeby automobilu v litrech na 100 km a ceny pohonných hmot. Náhrada za opotřebení vozidla se stanoví jako součin počtu najetých km na pracovní cestě a sazbou základní náhrady.

Jak dále upřesňuje vyhláška č. 467/2022 Sb. průměrná cena pohonných hmot pro rok 2023 činí 41,20 Kč/l benzínu při naturalu 95 a sazba základní náhrady za používání silničních motorových vozidel 5,20 Kč/km. Průměrná spotřeba automobilu se stanoví dle normy EU, která je uvedena v technickém průkazu vozidla. Pro účely pracovních cest se využije údaj o kombinované (smíšené) spotřebě. Pokud není uveden údaj o kombinované spotřebě v technickém průkazu, vypočte se spotřeba vozidla dle aritmetického průměru.

1.3.6 Výdaje na reprezentaci

Mezi výdaje na reprezentaci se řadí dle § 25 odst. 1 písm. t) ZDP zejména výdaje na pohoštění, občerstvení a dar. Výdaje na pohoštění mohou být například výdaje spojené s nákupem kávy, chlebíčků, alkoholických i nealkoholických nápojů apod.

Do peněžního deníku se vždy dar zapisuje jako nedaňový výdaj (Hnátek, 2023a), avšak za splnění určitých podmínek může být dar považován za odčitatelnou položkou od základu daně viz téma odčitatelné položky.

V § 25 odst. 1 písm. t) ZDP je dále upraveno, co se nepovažuje za dar. Jedná se o reklamační či propagační předmět, je-li opatřen jménem či ochrannou známkou, jehož hodnota bez DPH nepřesahuje částku 500 Kč a který není s výjimkou tichého vína předmětem spotřební daně. Nicméně od roku 2024 již výjimka pro tiché víno neplatí.

1.3.7 Finanční leasing

Dle § 24 odst. 4 ZDP jsou upraveny podmínky daňové uznatelnosti finančního leasingu. Finanční leasing je nájem, při kterém pronajímatel dočasně přenechá určitou věc k užívání nájemci (Štohl, 2023). Nájemce je povinen za tuto službu zaplatit leasingové splátky. Po skončení nájmu dochází k odkupu dané věci a přeměně vlastnického práva na nájemce.

Podmínky finančního leasingu jsou uvedeny v § 21d ZDP a jsou následující: po skočení leasingu se převádí vlastnické právo na nájemce, kupní cena po skočení leasingu nesmí být vyšší než ZC při rovnoměrném odpisování, po dobu trvání leasingu jsou převedeny na nájemce užívací práva, ale také povinnosti a minimální doba leasingu je stejná jako doba odpisování majetku zkrácená o 6 měsíců. Dle § 24 odst. 4 ZDP jsou leasingové splátky uznatelné, jestliže je majetek po skončení nájmu zahrnut v obchodním majetku poplatníka. Pokud by majetek nebyl zahrnut do obchodního majetku, bylo by ustanovení porušeno a následkem by byla daňová neuznatelnost zaplacených úplat za užívání majetku i v předchozích letech.

Dle § 24 odst. 2 písm. h) ZDP je uvedeno, že je nájemné v daňové evidenci daňově uznatelný výdaj v okamžiku zaplacení, s výjimkou finančního leasingu. U finančního leasingu je tedy daňově uznatelné nájemné, které je časově rozlišené. Měsíční splátky lze do deníku zapisovat přímo do daňových výdajů a následně se časově rozliší první zvýšená splátka.

S platností od 1.1. 2020 má leasingová společnost povinnost odvádět DPH z celé hodnoty předmětu leasingu ke dni uzavření smlouvy o leasingu (Štohl, 2023). Nájemce si tedy na základě obdrženého daňového dokladu bude moci jednorázově nárokovat odpočet DPH a jednotlivé leasingové splátky tedy již DPH obsahovat nebudou.

1.3.8 Paušální výdaje na dopravu

Dle § 24 odst. 2 písm. zt) ZDP lze využít paušál na dopravu. Tento paušál lze uplatnit místo skutečných výdajů. Výhodou tedy je, že poplatník nemusí vést knihu jízd. Avšak tato výhoda neplatí pro plátce DPH.

Výše paušálu na jedno silniční vozidlo se odvíjí podle toho, jak je majetek využíván. Je-li majetek využíván zcela pro podnikatelské účely, činí paušální výdaj na dopravu 5 000 Kč za celý kalendářní měsíc. Je-li majetek využíván zčásti i pro soukromé účely, činí krácený paušální výdaj 4 000 Kč měsíčně. Maximálně lze uplatnit paušální výdaje na 3 vozidla. Paušální výdaj

nelze uplatnit na vozidla, která mohou být využívána i k soukromým účelům zaměstnanců, tedy jako benefit pro zaměstnance (Dušek a Sedláček, 2022). V měsíci pořízení a vyřazení majetku lze uplatnit pouze poměrná část výdaje, je tedy třeba provést přepočet na dny.

Nedaňové výdaje dle § 25 odst. 1 písm. x) ZDP jsou skutečně spotřebované pohonné hmoty a parkovné při pracovní cestě. Je-li uplatněn paušální výdaj krácený, je nedaňovým výdajem 20 % ostatních výdajů (Kubátová, 2021). Tyto ostatní výdaje mohou být například výdaje za servis, povinné ručení, dálniční známky apod. Je potřeba vést evidenci těchto výdajů.

Paušální výdaje mohou být pro poplatníka výhodné, pokud hodnota těchto výdajů je vyšší, než hodnota nedaňových výdajů dle § 25 odst. 1 písm. x) ZDP. V rámci daňové optimalizace je nejvýhodnější využívat paušál na vozidla s nejnižší skutečnou spotřebou.

1.3.9 Daně

Silniční daň je daňově uznatelným výdajem bez ohledu, zda byla uhrazena či nikoliv (Štohl, 2023). Avšak daň z nemovitých věcí dle § 24 odst. 2, písm. ch) ZDP je daňově neuznatelným výdajem pouze pokud nebyla za dané zdaňovací období uhrazena. Podmínky daňové uznatelnosti daně z přidané hodnoty jsou upřesněny v pokynu GFŘ D-59, který je platný od 1.1.2023.

1.3.10 Ostatní výdaje

Dle § 25 odst. 1 písm. a) ZDP se za daňově neuznatelnou položku považuje výdaj na pořízení hmotného majetku. Do daňových výdajů vstoupí hodnota majetku postupně formou odpisů.

Výběr peněžních prostředků z pokladny nebo z bankovního účtu pro osobní potřebu poplatníka také nelze uznat za daňově uznatelný výdaj (Hnátek, 2023a).

Dalším případem daňově neuznatelných výdajů dle ZDP jsou zaplacené pokuty a penále státním institucím. Státními institucemi se rozumí finanční úřad, zdravotní pojišťovna, správa sociálního zabezpečení a živnostenský úřad.

Provozuje-li zaměstnavatel svoje vzdělávací zařízení, které je určeno pro rozvoj odborných znalostí či rekvalifikaci zaměstnanců, tak jsou daňově uznatelné veškeré výdaje vynaložené na provoz (Hnátek, 2023a). Daňově uznatelné jsou také výdaje vynaložené na externí vzdělávání

zaměstnanců. Vlastním vzdělávacím zařízením se rozumí takové, které slouží pouze pro potřeby vlastních zaměstnanců.

1.4 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob je daň přímá a je upravena v ZDP. V zákoně jsou obsaženy konstrukční prvky daně, které jsou nezbytné pro správné stanovení výše daně z příjmů fyzických osob (Vančurová et al., 2020). Těmito konstrukčními prvky jsou daňový subjekt, předmět daně, osvobození od daně, základ daně a zdaňovací období, odpočty od základu daně, sazba daně a slevy na dani.

Daňovým subjektem je plátce a poplatník. Poplatníkem jsou fyzické osoby, kterým daň snižuje prostředky, které mají k dispozici (Krajňák, 2022). Poplatníci jsou daňovými rezidenty nebo daňovými nerezidenty. Dle § 2 ZDP jsou daňovými rezidenty osoby, které mají na území České republiky bydliště, nebo se zde obvykle zdržují. Daňoví rezidenti zdaňují celosvětové příjmy v České republice, na rozdíl od daňových nerezidentů, kteří daní pouze příjem, který plyne z činností na území České republiky. Plátcem daně je osoba, která má povinnost vypočítat, vybrat a odvést daň.

Fyzické osoby mohou mít několik druhů příjmů, většina z nich je předmětem daně a podléhá zdanění (Klimešová, 2018). Příjmy, které jsou předmětem daně jsou vymezeny v § 3 odst. 1 ZDP jsou tyto příjmy: příjmy ze závislé činnosti § 6, příjmy ze samostatné činnosti § 7, příjmy z kapitálového majetku § 8, příjmy z nájmu § 9 a ostatní příjmy § 10.

U každého druhu příjmu se stanovuje DZD a součet těchto DZD tvoří celkový základ daně.

1.4.1 Zdanitelné příjmy a jejich členění

Pro správné stanovení daňové povinnosti poplatníka a sestavení daňového přiznání je třeba jednotlivé zdanitelné příjmy zatřídit (Dvořáková et al., 2019).

Příjmy ze závislé činnosti dle § 6 ZDP jsou plnění v podobě příjmů z pracovněprávního poměru (pracovní poměr, dohoda o provedení práce a dohoda o pracovní činnosti), služebního poměru (příjmy vojáků, hasičů), odměny za práci komandistů, společníků s.r.o., členů družstev apod. (Hnátek, 2023b). Základem daně jsou příjmy poplatníka.

Příjem ze samostatné činnosti dle § 7 ZDP je příjem ze zemědělské činnosti, ze živnostenského podnikání a z podnikání dle zvláštního právního předpisu (činnost advokátů, lékařů) apod. DZD 7 se vypočte jako příjem snížený o výdaje. V rámci § 7 tedy je možné vykazovat ztrátu.

Poplatník dle § 7 odst. 7 ZDP může uplatnit výdaje paušální, neuplatní-li výdaje skutečné. Tyto paušální výdaje jsou stanoveny určitým procentem z příjmů. Výše procentní sazby se liší podle činnosti podnikání: 80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a ze řemeslného živnostenského podnikání a maximálně si lze uplatnit výdaje v hodnotě 1 600 000 Kč. 60 % z příjmů ze živnostenského podnikání, maximálně si lze však uplatnit výdaje v hodnotě 1 200 000 Kč. 30 % z příjmů z příjmů z nájmu majetku, který je zařazený v obchodním majetku a maximálně si lze uplatnit výdaje v hodnotě 600 000 Kč a 40 % z jiných příjmů ze samostatné činnosti, s výjimkou příjmů dle odstavce 1 písm. d) a odstavce 6 ZDP. Maximálně si lze uplatnit výdaje v hodnotě 800 000 Kč. V rámci daňové optimalizace je výhodné, aby poplatník tyto výdaje využíval, pokud převyšují hodnotu skutečných výdajů.

Dále je upřesněno v pokynu GFR D-59, že daňové výdaje procentem z příjmů může uplatnit i poplatník, který je plátcem DPH.

Příjem z kapitálového majetku je vymezen v § 8 ZDP. Mezi tyto příjmy patří například podíly na zisku v s.r.o., a.s., úroky z držby cenných papírů, úroky z prodlení apod. DZD se vypočte jako příjmy nesnížené o výdaje. Odlišným případem jsou příjmy z úroků, ze zápůjček a z úvěru. U těchto příjmů lze uplatnit výdaj zaplacený úrok, ale pouze do výše příjmů (Hnátek, 2023b). V rámci § 8 tedy není možné vykazovat ztrátu. Některé příjmy dle § 8 ZDP podléhají srážkové dani. Jedná se například o úroky pro účely nesouvisející s podnikáním. Tyto úroky zdaní banka a osobě vyplatí úrok po odečtení srážkové daně. Tento příjem se tedy neuvádí v daňovém přiznání. Rozdílným případem je úrok na podnikatelském účtu. Tento příjem srážkové dani nepodléhá, a proto se musí uvést v daňovém přiznání.

Příjem z nájmu je uveden v § 9 ZDP. Do této kategorie příjmů se řadí příjem z nájmu nemovitých věcí nebo bytů a příjem z nájmu movitých věcí, kromě příležitostného příjmu, který je upraven v § 10 ZDP. DZD § 9 jsou příjmy snížené o výdaje, v rámci § 9 tedy je možné vykazovat ztrátu. Výdaje lze uplatnit skutečné, nebo paušální ve výši 30 % z příjmů, maximálně však 600 000 Kč (Dvořáková et al., 2019).

Mezi ostatní příjmy dle § 10 ZDP se řadí příjem z příležitostné činnosti nebo z příležitostného nájmu movitých věcí. Od daně jsou tyto příjmy osvobozeny, pokud v úhrnu u poplatníka

nepřesahují částku 30 000 Kč ročně. Nicméně od roku 2024 je stanoven nový limit pro osvobození ve výši 50 000 Kč, který se vztahuje na více druhů ostatních příjmů. Základ daně jsou příjmy snížené o skutečné výdaje. V rámci § 10 nelze uplatnit výdaje paušální. Hodnota DZD § 10 vždy vychází v nulové nebo kladné hodnotě, jelikož výdaje lze uplatnit maximálně do výše příjmů.

1.4.2 Nezdánitelné části základu daně

Nezdánitelná část základu daně slouží jako legální nástroj optimalizace daně z příjmů fyzických osob (Dvořáková et al., 2019). Nezdánitelné části jsou upraveny v § 15 ZDP a jsou to částky o které si může fyzická osoba snížit základ daně a zároveň tak svoji daňovou povinnost. Jedná se například o hodnotu bezúplatného plnění poskytnutého obcím, krajům, organizačním složkám státu apod. Zákon určuje minimální a maximální výši daru. Minimální výše daru činí 2 % ze základu daně, nebo alespoň 1 000 Kč. Maximální výše daru obecně činí 15 % ze základu daně (Dvořáková et al., 2019). Nicméně pro roky 2020-2023 činí maximální výše daru až 30 % ze základu daně (Finanční správa, 2024). Jedná se o výjimku, která zůstala pro rok 2023 v platnost z důvodu války na Ukrajině. Nezdánitelnou částí základu daně je také odběr krve, který se oceňuje hodnotou 3 000 Kč.

V § 15 odst. 3 ZDP je stanoveno, že lze základ daně snížit o hodnotu odpočtu zaplacených úroků a financování bytových potřeb. Musí se však jednat o úvěr ze stavebního nebo hypotečního spoření a je nutné, aby tento úvěr byl financován na bytovou potřebu. Podmínky bytové potřeby jsou upřesněny a definovány v § 4b ZDP. Pokud je byt vložen do obchodního majetku podnikatele, nelze odpočet využít. Avšak pokud poplatník financuje prodejnu v bytě, může si uplatnit poměrnou výši odpočtu dle podlahové plochy bytu.

Zákon také stanovuje maximální výši odpočtu. Poplatník si může maximálně odečíst od roku 2021 částku 150 000 Kč (Dvořáková et al., 2019). Do konce roku 2020 tento limit činil 300 000 Kč. Má-li smlouva více účastníků, může si odpočet uplatnit jeden z nich anebo všichni rovným dílem. Klíčovým datem pro stanovení odpočtu je datum zápisu do katastru nemovitostí, nikoliv datum, kdy byla smlouva uzavřena.

ZDP je doplněn zákonem č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, v platném znění, ve kterém jsou uvedeny specifické podmínky týkající se stavebního spoření.

Další nezdanitelnou částí základu daně je příspěvek na penzijní připojištění, penzijní pojištění, doplňkové penzijní spoření a pojistné na soukromé životní pojištění (Kadlec, 2021). Smlouva o pojištění musí splňovat dvě podmínky. Tyto podmínky jsou upraveny v § 15 odst. 5 a 6 ZDP a jsou jimi: pojištění je sjednáno na dobu alespoň 60 kalendářních měsíců, vybrání jednorázové částky či důchodu lze nejdříve po dosažení věku 60 let. Pokud poplatník předčasně ukončí pojištění, nárok na uplatnění odpočtu zaniká. Veškeré částky, o které si poplatník snížil základ daně z důvodu zaplacených příspěvků v uplynulých deseti letech se stanou součástí příjmů dle § 10. Na penzijní připojištění a doplňkové penzijní pojištění se vztahuje státní příspěvek ve výši 12 000 Kč. Rozdíl mezi částkou, která je hrazená na pojištění a částkou, která představuje státní příspěvek, je možné uplatnit jako nezdanitelnou část základu daně, avšak maximálně do výše 24 000 Kč ročně. Nicméně od roku 2024 dochází ke změnám. Maximální limit daňové uznatelnosti činí nově hodnotu 48 000 Kč (Truhlářová, 2024). Daňový odpočet je pro rok 2024 možné uplatnit v součtu na penzijní spoření, životní pojištění a nově tzv. dlouhodobý investiční produkt.

Zaplacené členské příspěvky odborové organizaci zaměstnavatele lze dle § 15 odst. 7 ZDP také odečíst od základu daně, a to ve výši 1,5 % zdanitelných příjmů podle § 6, maximálně však do výše 3 000 Kč. Odborová organizace, jak je uvedeno v zákoně č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění, zastupuje zaměstnance a může tak jednat v pracovněprávních vztazích. Nicméně od roku 2024 je možnost využití této nezdanitelné části základu daně zrušena.

1.4.3 Odčitatelné položky od základu daně

V následující podkapitole jsou čerpány informace ze ZDP. Položky odčitatelné od základu daně jsou upraveny ve společných ustanoveních v § 34 ZDP. Může si je tedy uplatit jak fyzická, tak i právnická osoba. Od základu daně lze odečíst odpočet na podporu výzkumu a vývoje, odpočet na podporu odborného vzdělávání a daňovou ztrátu.

Pokud se firma věnuje vlastnímu výzkumu a vývoji, má nárok si uplatnit odpočet na podporu výzkumu a vývoje. Definice výzkumu a vývoje je uvedena v zákoně č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Poplatník si může v prvním roce od vynaložení prostředků uplatnit odpočet ve výši 100 % uznatelných výdajů. Pokud však poplatník vynaložil více peněžních prostředků než v předešlém období, má nárok si uplatnit sazbu 110 %. Tato sazba se vztahuje na výdaje, které převýšily výdaje minulého období. Za výdaje vynaložené na

výzkum a vývoj nelze uznat výdaje, na něž byla poskytnuta dotace, a výdaje na služby, s výjimkou například těch, které souvisí s realizací projektu a jsou pořízeny od veřejné vysoké školy. Tento nárok na odpočet je doplněn v pokynu MF-17 (2020), platný od 05.05.2020, ve kterém je například uvedeno, jaké údaje musí obsahovat projektová dokumentace.

Odpočet na podporu odborného vzdělávání se skládá ze dvou odpočtů, jedná se o odpočet na podporu výdajů vynaložených na žáka nebo studenta a odpočet na podporu pořízení majetku na odborné vzdělávání. Uplatněním tohoto odpočtu jsou zvýhodnění poplatníci, kteří poskytují na svých pracovištích odborné vzdělávání pro žáky a studenty. Odborným vzděláváním se dle ZDP rozumí praktické vyučování, odborné praxe nebo vzdělávací činnosti v rámci části akreditovaného studijního programu vysoké školy.

Dle § 34h ZDP odpočet na podporu výdajů vynaložených na studenta je ve výši 200 Kč za každou strávenou hodinu studenta na pracovišti.

Pokud podnikatel zakoupí majetek pro účely odborného vzdělávání, jehož je prvním vlastníkem, a zároveň je tento majetek využíván ve více než 50 % celkové doby provozu pro potřeby odborného vzdělávání, má nárok dle § 34g ZDP na uplatnění odpočtu ve výši 110 % vstupní ceny majetku. Pokud je majetek využíván v rozmezí 30–50 % doby provozu, je možné uplatnit pouze 50 % vstupní ceny majetku. Odpočet ve stejné výši lze uplatnit také u majetku, který je předmětem finančního leasingu a poplatek za tento leasing je daňově uznatelným výdajem. Podnikatel si může uplatnit odpočet až do maximální hodnoty, která se vypočte jako součin počtu hodin odborné činnosti a 5 000 Kč.

Období, ve kterém lze odpočet na podporu odborného vzdělávání uplatnit doplňuje informace čj. MF-42363/2014/1501-1 (2014), platná od 27. 4. 2015. Odpočet lze uplatnit za zdaňovací období, ve kterém vznikl, nebo ho lze zcela či částečně přenést do třech následujících období. Avšak za podmínky, že v období vzniku nároku na odpočet nevykáže poplatník dostatečný základ daně.

Pro účely odpočtu se musí jednat o majetek, který je zařazený v odpisové skupině 1,2 a 3 anebo o software, jehož hodnota převyšuje částku 80 000 Kč. Pokud byla poskytnuta podpora z veřejných zdrojů na pořízení majetku, nelze odpočet využít. Odpočet lze uplatnit již ve zdaňovacím období, ve kterém byl majetek pořízen.

Od základu daně lze také odečíst daňovou ztrátu, kterou je možné využít v 5 zdaňovacích obdobích následujících po období, ve kterém vznikla, nebo také dva roky před vyměřením daně.

Například pokud poplatník dosahuje ztráty v roce 2023 a v roce 2022 dosahoval zisku, může si podat dodatečné daňové přiznání za rok 2022, ve kterém si daňovou ztrátu za rok 2023 uplatní. Daňová ztráta lze odečíst pouze od DZD § 7 - § 10, nikoliv od DZD § 6 a maximálně do výše 30 000 000 Kč.

1.4.4 Slevy na dani

Fyzická osoba si také může uplatnit slevy na dani, které jsou upraveny v § 35 ZDP a násl. (Hnátek, 2023b). Slevy na dani se odečítají na rozdíl od nezdánitelných částí základu daně a odčitatelných položek z vypočtené daně poplatníka. V případě splnění podmínek pro snížení daně podle § 35ba odstavce 1 písm. b) až f), může poplatník uplatnit slevu ve výši 1/12 za každý kalendářní měsíc, pokud jsou na začátku měsíce splněny podmínky.

Od vypočtené daně lze odečíst slevu za zaměstnávání zdravotně postižených osob. Dle § 35 odst. 1 ZDP činí částka slevy na dani maximálně 18 000 Kč ročně. Pokud poplatník zaměstnává osobu s těžším zdravotním postižením, sleva na dani činí maximálně 60 000 Kč ročně. Jak dále upřesňuje § 67 zákona č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, v platném znění, těžším zdravotním postižením se rozumí invalidita třetího stupně.

Pro vypočtení slevy je nezbytné určit průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců. Způsob výpočtu upravuje vyhláška č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění. Tento průměrný přepočtený počet zaměstnanců se vypočítá jako podíl počtu hodin, kolik daný zaměstnanec skutečně odpracoval, a celkového fondu pracovní doby. Následně součinem maximální příslušné výše slevy na dani a přepočteného počtu zaměstnanců zjistíme výši slevy, kterou si poplatník může uplatnit. Do počtu odpracovaných hodin se dle §35 odst. 2 ZDP nezapočítávají například neodpracované hodiny v důsledku neomluvené nepřítomnosti, mateřská a rodičovská dovolená.

Slevu na dani dle § 35a ZDP a § 35b ZDP má možnost poplatník využít za podmínky, že mu byl poskytnut příslib investiční pobídky a splnil veškeré náležitosti stanovené zákonem. Príslib investiční pobídky je upraven v zákoně č. 72/2000 Sb. o investičních pobídkách.

Dle § 35ba ZDP jsou upraveny slevy pro poplatníka daně z příjmů fyzických osob. Jedná se například o základní slevu na poplatníka ve výši 30 840 Kč ročně, základní a rozšířená sleva na invalidu, sleva na studenta, sleva na manžela apod. Nicméně od roku 2024 je sleva na studenta

zrušena a u slevy na manžela je doplněna podmínka, že je možné ji uplatnit pouze v případě, pokud manžel/manželka pečuje o dítě do 3 let věku.

Sleva na manžela lze uplatnit v částce 24 840 Kč, za podmínky, že manžel/ka žije s poplatníkem ve společné hospodářské domácnosti a vlastní příjmy manžela nepřesahují 68 000 Kč ročně (Hnátek, 2023b). Pokud má manžel nárok na průkaz ZTP/P, zvyšuje se částka slevy na 49 680 Kč, tj. na dvojnásobek. Do vlastního příjmu se nezahrnují dávky státní sociální podpory apod. Dle informací získaných ze zákona č. 117/1995 Sb. o státní sociální podpoře, se za státní sociální podporu považuje příspěvek na dítě, rodičovský příspěvek, porodné, pohřebné a příspěvek na bydlení.

1.4.5 Daňové zvýhodnění

Fyzická osoba může rovněž využít daňové zvýhodnění na vyživované dítě, které žije s ní ve společné domácnosti (Vančurová a Láchová, 2018). Výše daňového zvýhodnění je upravena v § 35c ZDP a je odstupňována v závislosti na počtu dětí. Na první dítě lze uplatnit částku 15 204 Kč ročně, na druhé 22 320 Kč ročně a na třetí a další 27 840 Kč ročně. Daňové zvýhodnění se odečte od vypočtené dani po slevě. Na rozdíl od slev na dani lze zvýhodnění čerpat do záporné hodnoty formou daňového bonusu. ZDP dále stanovuje, že se daňové zvýhodnění uplatňuje za každý kalendářní měsíc ve výši 1/12roční částky, pokud byly splněny podmínky pro uplatnění. Daňové zvýhodnění lze uplatnit již za kalendářní měsíc, ve kterém se dítě narodilo. Pokud se jedná o dítě, kterému náleží nárok na průkaz ZTP/P, částka na daňové zvýhodnění se zvyšuje na dvojnásobek.

1.4.6 Příjmy a výdaje spolupracujících osob

Příjmy a výdaje při samostatné výdělečné činnosti mohou být rozděleny mezi poplatníka a s ním spolupracující osoby (Macháček, 2021). Tyto osoby dle § 13 ZDP jsou manžel/manželka, osoba žijící ve společné domácnosti a člen rodiny zúčastněný na provozu rodinného závodu. Rodinný závod je upraven v § 700 - § 707 v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění a rozumí se jím spolupráce členů rodiny, kteří mají právo na podíl ze zisku. Hlavním účelem rodinného závodu je podpora obživy rodiny.

Podíl na příjmech a výdajích musí být dle ZDP u spolupracujících osob ve stejné výši. Dále je také doplněno v pokynu GFŘ D-33, že si nezdanitelné části základu daně (viz § 15 ZDP) a slevy na dani (viz § 35 ba a § 35c ZDP) uplatní poplatník a spolupracující osoba samostatně.

Je třeba rozdělit příjmy a výdaje tak, aby podíl příjmů a výdajů, který připadá na spolupracující osobu, činil v úhrnu maximálně 30 % a DZD po rozdělení činil maximálně 180 000 Kč ročně, tj. 15 000 Kč za měsíc. Pokud je spolupracující osobou manžel nebo manželka, lze rozdělit až 50 % podílu příjmu a výdajů a DZD po rozdělení musí činit maximálně 540 000 Kč, tj. 45 000 Kč za měsíc (Krajňák, 2022).

V ZDP je dále stanoveno, že příjmy a výdaje nelze rozdělovat na dítě, které neukončilo povinnou školní docházku, na dítě, na které je uplatňováno daňové zvýhodnění, anebo na manžela, je-li na něj uplatňována sleva na manžela.

Daňové optimalizace lze dosáhnout například pokud druhý z manželů nemá žádné nebo nízké příjmy a neuplatnil veškeré slevy na dani, nebo pokud například manželka dosahuje zisku a manžel dosahuje ztráty ve svém podnikání. Uplatněním daného ustanovení se tak sníží daňové zatížení manželky, avšak vznikne povinnost hradit sociální pojištění (dále jen "SP") a zdravotní pojištění (dále jen „ZP“).

1.4.7 Sazba daně a zvláštní sazba daně

Sazba daně dle § 16 ZDP pro výpočet daně z příjmů fyzických osob činí 15 %, pokud hodnota základu daně nepřevyšuje 48násobek průměrné mzdy. Avšak pokud základ daně poplatníka převyšuje 48násobek průměrné mzdy, je stanovena zvýšená sazba daně 23 %. Nicméně od roku 2024 je stanovena zvýšená sazba daně pro část základu daně přesahující 36násobek průměrné mzdy.

V § 36 ZDP je upravena zvláštní sazba daně neboli srážková daň. Srážková daň činí 15 %. Na rozdíl od běžné daně z příjmů ji srazí plátce daně a poplatník obdrží částku od daně již sníženou (Vychopeň, 2023). Srážkové dani podléhá například dohoda o provedení práce, pokud poplatník nepodepsal prohlášení k dani, a výše odměny nepřesahuje částku 10 000 Kč, nebo dohoda o pracovní činnosti, pokud poplatník nepodepsal prohlášení k dani a odměna nepřevyšuje částku 3 999 Kč. Avšak od 01. 07. roku 2024 se hranice u dohody o provedení práce ve výši 10 000 Kč ruší a nový limit pro srážkovou daň bude ve výši 25 % z průměrné

mzdy u jednoho zaměstnavatele (Bartůšková, 2023), případně 40 % průměrné mzdy při souběhu více dohod u odlišných zaměstnavatelů.

1.4.8 Výpočet daňové povinnosti fyzické osoby

Celkový základ daně se zjistí součtem jednotlivých DZD podle § 6 až § 10 ZDP (Vančurová et al., 2020). Od celkového základu daně se odečtou nezdanitelné části základu daně a odčitatelné položky. Upravený základ daně se dle § 16 ZDP zaokrouhlí na celé sta Kč dolů. Ze zaokrouhleného základu daně se vypočte daň. Daň se sníží o slevy na dani a následně o daňové zvýhodnění. Od výsledné daně se odečtou zaplacené zálohy a vyčíslí se nedoplatek nebo přeplatek na dani. V případě využití daňového zvýhodnění může poplatníkovi vzniknout nárok na daňový bonus. O tento bonus lze i samostatně požádat vyplněním žádosti, která je součástí daňového přiznání. Výpočet daňové povinnosti poplatníka viz Tabulka 3.

Tabulka 3: Výpočet daňové povinnosti fyzické osoby

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Vančurová et al., 2020)

Výpočet daňové povinnosti fyzické osoby
DZD § 6
DZD § 7
DZD § 8
DZD § 9
DZD § 10
Celkový základ daně
- Odčitatelné položky
- Nezdánitelné části základu daně
Upravený základ daně zaokrouhlený
x sazba daně dle § 16 ZDP
Výše daně
- slevy na dani
Daň po uplatnění slev na dani
- daňové zvýhodnění
Daň po uplatnění daňového zvýhodnění (+)
Daňový bonus (-)
- zaplacené zálohy
Nedoplatek (+) / Přeplatek (-)

1.5 Daňové přiznání

1.5.1 Povinnost podat daňové přiznání

Povinnost podat daňové přiznání je upraveno v § 38g ZDP. Tuto povinnost má osoba, jejíchž roční příjmy, které podléhají zdanění, přesahují hodnotu 50 000 Kč. Do této hodnoty se nezapočítávají příjmy, které jsou od daně osvobozeny a které podléhají srážkové dani. Nicméně dle § 36 odst. 6 ZDP lze odměnu z dohody o provedení práce zdaněnou srážkovou daní zahrnout do daňového přiznání. Pokud tak učiníme, bude se považovat srážková daň za zálohu na dani a započte se vůči daňové povinnosti. Za určitých okolností to může být výhodné a srážková daň může být zcela nebo z určité části vrácena. Dále má povinnost podat daňové přiznání osoba, která vykázala daňovou ztrátu.

Daňové přiznání není povinna podat osoba, která má příjmy ze závislé činnosti pouze od jednoho plátce případně postupně od více plátců. Příjmy zdaněné srážkovou daní se nezapočítávají (Hnátek, 2023b). Pokud tedy zaměstnanec má dva souběžné pracovní poměry, které jsou zdaněny zálohovou daní, má povinnost podat daňové přiznání.

Dle § 38ch ZDP má zaměstnanec nárok podat žádost o roční zúčtování záloh do 15. února po skončení zdaňovacího období. Tento nárok se vztahuje na osoby, které nemají povinnost podat daňové přiznání. Daňové přiznání také není povinna podat osoba, jestliže její příjmy dle § 7 až § 10 ZDP nepřesahují částku 20 000 Kč pro zdaňovací období roku 2023.

1.5.2 Lhůty pro podání daňového přiznání

Daňové přiznání k dani z příjmů, jak je stanoveno v § 136 DŘ, se podává v základní lhůtě do 1.4. následujícího roku po uplynutí zdaňovacího období elektronicky, nebo v papírové podobě. Poplatník má také možnost podat daňové přiznání do 1.5. následujícího roku, ale pouze v elektronické podobě.

Pokud daňové přiznání podává daňový poradce, nebo auditor, prodlužuje se lhůta do 1.7. (Suchan, 2022). Případně-li lhůta na svátek, sobotu či neděli, prodlužuje se lhůta na nejbližší pracovní den. Pokud má osoba zřízenou datovou schránku, musí podat daňové přiznání elektronicky.

1.5.3 Placení záloh

Zálohy na daň z příjmů dle § 38a ZDP má povinnost platit poplatník ve výši 40 % poslední známé daňové povinnosti, pokud se jeho poslední známá daňová povinnost pohybuje v rozmezí 30 000 Kč – 150 000 Kč. První záloha je splatná do 15.6. zdaňovacího období a druhá záloha je splatná do 15.12. zdaňovacího období (Hnátek, 2023b). Zálohy se dle § 146 DŘ zaokrouhlují na celé stokoruny nahoru.

Jestliže poplatník vykazuje daňovou povinnost vyšší než 150 000 Kč, má povinnost platit zálohy dle ZDP ve výši 25% poslední známé daňové povinnosti. Zálohy jsou splatné k 15.3., 15.6., 15.9. a 15.12.

ZDP také stanovuje, že zálohy na daň neplatí poplatník, jestliže vykazuje příjmy pouze dle § 6 ZDP, nebo má více druhů příjmů a příjem ze závislé činnosti je roven nebo tvoří více než 50 % příjmů. Při výpočtu záloh na dani se nezohledňuje příjem dle § 10 ZDP.

2 Analýza současného stavu

V analytické části bakalářské práce bude nejprve představen vybraný poplatník. Z důvodu zachování anonymity vybrané fyzické osoby bude jméno uvedeno anonymně. V rámci této části je provedena analýza jednotlivých příjmů a výdajů dle daňové uznatelnosti. Dále budou uvedeny informace o majetku poplatníka, o jeho dlužích, pohledávkách a jiných druzích příjmů. Na závěr bude vypočtena celková daňová povinnost poplatníka před využitím návrhů daňové optimalizace za rok 2023. Informace a výsledky získané v rámci analýzy budou sloužit jako podklad k návrhové části bakalářské práce.

2.1 Představení vybraného poplatníka

Vybraný poplatník, bydlícím v Novém Městě nad Metují, je daňovým rezidentem České republiky. Ve společné domácnosti žije pouze se svou manželkou. Vybraná fyzická osoba má dceru, které je 30 let, a syna, kterému je 34 let.

Od roku 1990 vykonává vybraný poplatník samostatně výdělečnou činnost v oblasti prodeje zvířat a chovatelských potřeb. Jeho hlavním zaměřením je chov a prodej akvarijních ryb určených k zájmovému chovu. V rámci své živnostenské činnosti také nakupuje a prodává zboží pro péči o domácí mazlíčky. Rovněž se zabývá výrobou akvárií a terárií na míru a poskytuje poradenské služby. Od roku 2014 je plátcem DPH. Podnikatel má zřízené živnostenské oprávnění na vázanou živnost, která mu umožňuje vykonávat činnost chovu a prodeje zvířat určených k zájmovému chovu. Dále, z důvodu nákupu a prodeje zboží, disponuje živnostenským oprávněním na živnost volnou.

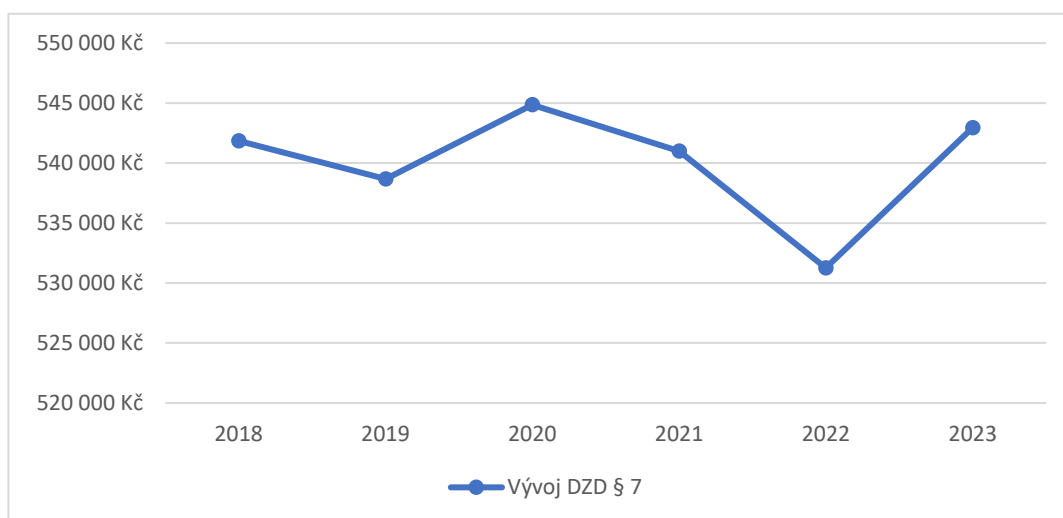
Podnikatel poskytuje pravidelně měsíční peněžní dar útulku v Broumově, a to v částce 1 000 Kč/měsíčně. V roce 2023 také poskytl jednorázový dar neziskové organizaci „Liga na ochranu zvířat Kutná Hora“ v hodnotě 3 000 Kč. Poplatník si také pravidelně od roku 2018 hradí příspěvek na penzijní a soukromé pojištění. Smlouva na soukromé pojištění je uzavřena na měsíční příspěvek ve výši 2 200 Kč a smlouva na penzijní pojištění ve výši 1 500 Kč.

V roce 2022 si podnikatel pořídil užitkový automobil Iveco DAILY 35S16 v pořizovací ceně 530 000 Kč, který využívá pouze k podnikatelské činnosti na převoz zvířat a chovatelských potřeb a v dubnu roku 2023 si pořídil kompletní kamerový systém včetně dodání a instalace za 83 000 Kč. Poplatník také vlastní od roku 2020 osobní automobil

Škoda Fabia 2, který není zařazen v obchodním majetku, ale využívá ho pro účely svých pracovních cest.

Poslední známá daňová povinnost vybrané osoby činila 58 020 Kč, v daném roce tedy měl povinnost zaplatit zálohy ve výši 23 300 Kč v termínech 15. 6. 2023 a 15. 12. 2023, které uhradil.

V níže uvedeném Grafu 1 je znázorněn vývoj DZD § 7 vybraného poplatníka v letech 2018–2023. V roce 2023 je zobrazen DZD § 7 v případě nevyužití prostředků daňové optimalizace. Z dat je patrné, že podnikatel vykazuje ve všech zdaňovacích obdobích kladný DZD § 7, nemůže si tedy uplatnit v roce 2023 daňovou ztrátu jako odčitatelnou položku od základu daně. V roce 2020 byl základ daně ovlivněn pandemií COVID–19. V daném období došlo k mírnému nárůstu základu daně, jelikož lidé museli trávit více času doma. Projevil se tak nárůst poptávky po zvířatech, zejména pro děti, neboť rodiny hledaly způsob, jak trávit čas v domácím prostředí. Dalším faktorem, který ovlivnil základ daně je také potřeba jídla a dalších důležitých zboží pro zvířata, což udrželo určitou stabilitu v příjmech podniku. Nicméně poptávka po hračkách, přepravkách apod. byla mírně nižší než v jiných letech. V roce 2022 však základ daně poklesnul. Tuto změnu lze přisuzovat uvolnění jednotlivých státních opatření. Lidé chtěli věnovat svůj čas cestování a jiným aktivitám a poptávka po nákupu zvířat klesla, avšak základ daně v roce 2023 opět vzrostl.

Graf 1: Vývoj DZD § 7 v jednotlivých letech

(Zdroj: Vlastní zpracování dle daňové evidence podnikatele v letech 2018–2023)

2.2 Daňová evidence

2.2.1 Evidence dlouhodobého majetku

Vybraný poplatník si v říjnu roku 2022 pořídil z autobazaru automobil značky Iveco DAILY 35S16 za 530 000 Kč. Užitkový vůz využívá pouze k podnikatelské činnosti na převoz zvířat a chovatelských potřeb. Podnikatel využívá u dlouhodobého majetku pouze rovnoměrné odpisování. Dle přílohy č. 1 ZDP spadá automobil do 2. odpisové skupiny, z tohoto důvodu bude majetek odepisován 5 let. Poplatník využívá výdaje skutečné, daňově uznatelným výdajem pro rok 2023 tedy bude hodnota odpisu 117 925 Kč. V následující Tabulce 4 je znázorněn výpočet odpisů automobilu v jednotlivých letech.

Tabulka 4: Výpočet odpisů automobilu Iveco DAILY v jednotlivých letech

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Rok	Vstupní cena	Odpisová skupina	Výše odpisu	Oprávky	Zůstatková cena
2022	530 000 Kč	11 %	58 300 Kč	58 300 Kč	471 700 Kč
2023	530 000 Kč	22,25 %	117 925 Kč	176 225 Kč	353 775 Kč
2024	530 000 Kč	22,25 %	117 925 Kč	294 150 Kč	235 850 Kč
2025	530 000 Kč	22,25 %	117 925 Kč	412 075 Kč	117 925 Kč
2026	530 000 Kč	22,25 %	117 925 Kč	530 000 Kč	0 Kč

V dubnu roku 2023 si vybraný poplatník pořídil kompletní kamerový systém včetně dodání a instalace za 83 000 Kč bez DPH (DPH ve výši 17 430 Kč). Vstupní cena kamerového systému byla stanovena souhrnem hodnoty samotného monitorovacího systému v částce 65 000 Kč, a vedlejších výdajů, které představují výdaje za montáž a dopravu v celkové hodnotě 18 000 Kč. Pořizovací cena kamerového systému bude daňově neuznatelným výdajem. Do daňově uznatelných výdajů vstoupí hodnota odpisu za rok 2023, tj. 9 130 Kč. Dle přílohy č. 1 ZDP spadá tento dlouhodobý majetek také do 2. odpisové skupiny. Výpočet jednotlivých let odpisování je znázorněn v Tabulce 5.

Tabulka 5: Výpočet odpisů kamerového systému v jednotlivých letech

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Rok	Vstupní cena	Odpisová skupina	Výše odpisu	Oprávky	Zůstatková cena
2023	83 000 Kč	11 %	9 130 Kč	9 130 Kč	73 870 Kč
2024	83 000 Kč	22,25 %	18 468 Kč	27 598 Kč	55 403 Kč
2025	83 000 Kč	22,25 %	18 468 Kč	46 065 Kč	36 935 Kč
2026	83 000 Kč	22,25 %	18 468 Kč	64 533 Kč	18 468 Kč
2027	83 000 Kč	22,25 %	18 468 Kč	83 000 Kč	0 Kč

V daňové evidenci roku 2023 je zachycen majetek nejen v evidenci dlouhodobého majetku, ale také v peněžním deníku. V deníku příjmů a výdajů je zobrazen výdaj z bankovního účtu v celkové hodnotě 100 430 Kč. Dále je tato hodnota evidována v rámci výdajů neodčitatelných od základu daně, jelikož se jedná o výdaj daňově neuznaný. Nicméně hodnota odpisu 9 130 Kč je uvedena jako výdaj odčitatelný od základu daně, jelikož se jedná o daňově uznatelnou položku.

2.2.2 Evidence zásob

Podnikatel k 1.1. 2023 eviduje počáteční stav zásob v celkové výši 1 339 242 Kč. Největším podílem zásob je zboží, a to zejména chovatelské potřeby, krmení pro zvířata, ale i samotná živá zvířata apod. Na skladě jsou evidovány také výrobky a materiál. Vybraný poplatník si evidenci drobného hmotného majetku nevede. Na základě provedené inventury k 31.12.2023 bylo zjištěno, že hodnota celkové výše zásob činí 896 221, 72 Kč.

2.2.3 Mzdová evidence

Podnikatel zaměstnává dva zaměstnance na pracovní poměr a jednu brigádnici na dohodu o provedení práce. Zaměstnanci jsou na pozici prodavač/ka, a po skončení zkušební doby, která trvá 3 měsíce, musí absolvovat jednotlivé kurzy pro prodejce chovatelských potřeb od agentury Zoorekvalifikace. Zaměstnankyně nastoupila v lednu roku 2023 a její roční hrubá mzda podle mzdového listu činí 276 038 Kč. Druhý zaměstnanec nastoupil již v roce 2020 a jeho roční hrubá mzda činí 288 153 Kč. V jarním období a v průběhu vánoční sezóny je zapotřebí

brigádník z důvodu zvýšené poptávky. Brigádnice odpracovala přesně 300 hodin v roce a její hodinový výdělek činí 120 Kč. Podnikatel pravidelně poskytuje svým zaměstnancům, kteří podepsali pracovní smlouvu, vánoční prémie v hodnotě 15 000 Kč ke mzdě. Zaměstnancům je vyplácena mzda na bankovní účet k 8. dni následujícího měsíce. Brigádnici je vyplácena odměna po skončení směny v hotovosti. V Tabulce 6 jsou znázorněny celkové náklady na hrubou mzdu a SP a ZP zaměstnanců za rok 2023.

Tabulka 6: Celkové mzdové náklady zaměstnavatele

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Náklad	Zaměstnanec	Zaměstnankyně	Brigádník	Celkem
Hrubá mzda	303 153 Kč	291 038 Kč	36 000 Kč	630 191 Kč
SP 24,8 %	75 182 Kč	72 178 Kč	0 Kč	147 360 Kč
ZP 9 %	27 284 Kč	26 194 Kč	0 Kč	53 478 Kč

Náklady na hrubou mzdu zaměstnanců činí 630 191 Kč. Náklady na sociální pojištění hrazené za zaměstnance činí 147 360 Kč a náklady na zdravotní pojištění hrazené za zaměstnance vykazují výši 53 478 Kč za rok 2023. Celkové náklady na zaměstnance jsou tedy v částce 831 029 Kč.

Vybraný poplatník zaznamenává v rámci daňové evidence, v peněžním deníku, úhradu na sociální a zdravotní pojištění, výplatu čisté mzdy a úhradu záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti zaměstnanců jako výdej peněžních prostředků z bankovního účtu. U brigádnice jsou vyplacené odměny v peněžním deníku evidovány jako výdaje v hotovosti. Zároveň jsou tyto položky zaznamenávány jako výdaje odčitatelné od základu daně, jelikož se jedná o daňově uznatelné položky.

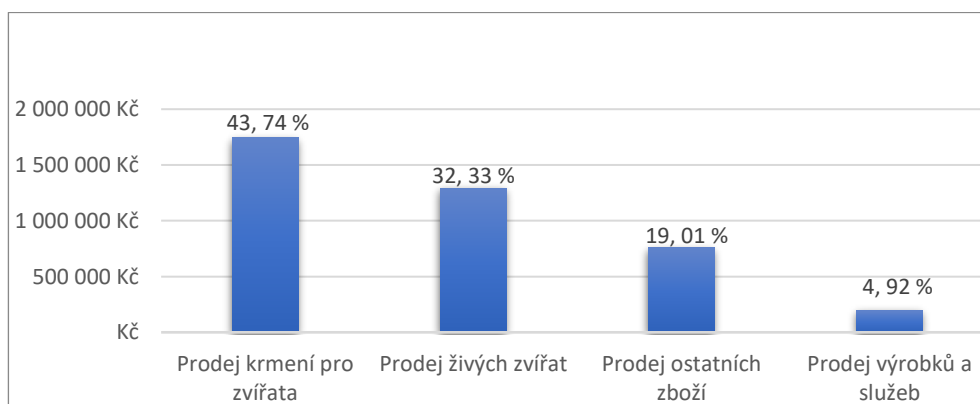
2.2.4 Evidence příjmů a výdajů

Vybraná fyzická osoba vede evidenci příjmů a výdajů na základě peněžního deníku. Poplatník evidoval k 1.1. 2023 stav peněžních prostředků na bankovním účtu ve výši 158 783, 50 Kč a stav peněžních prostředků v pokladně ve výši 28 436 Kč. Z peněžního deníku, který vedl sám vybraný poplatník, plyne, že výše příjmů zahrnovaných do základu daně za rok 2023 činí 3 992 732, 89 Kč a výše daňově uznatelných výdajů činí 3 444 857, 36 Kč. V deníku příjmů

a výdajů jsou jednotlivé níže uvedené peněžní příjmy zachycené ve sloupečku „příjem peněžních prostředků“. Dále jsou tyto příjmy rozděleny podle toho, zda se jedná o transakce v hotovosti či na bankovním účtu. Daňově účinné příjmy jsou následně zachyceny ve sloupečku příjmů zahrnovaných do základu daně.

Jak vyplývá z Grafu 2, největší část daňově uznatelných příjmů, přibližně 95 %, tvoří příjem za prodané zboží. Mezi nejprodávanější zboží, které tvoří přibližně 44 % celkových příjmů, patří krmení pro zvířata. Jedná se zejména o granule pro psy, výživu pro rybičky, dále však také živý hmyz jako například sarančata, šváby a červy. Přibližně 32 % příjmů tvoří příjmy z prodeje živých zvířat. Ve zverimexu podnikatel prodává různé druhy hlodavců, plazů, ptáků, savců apod. Často prodávaným zbožím jsou také akvarijní a jezírkové rybičky. Hodnotu 19,01 % z celkových příjmů tvoří hodnota ostatního zboží. Mezi ostatní zboží se řadí různé klece, krmítka pro zvířata, hračky, vybava do akvária atd.

Vybraný podnikatel také poskytuje služby a výrobky. Konkrétně se jedná o poskytování kompletního zařízení sladkovodního i mořského akvária na míru, údržbu těchto akvárií, naaranžování dekorací apod. Nicméně tento druh příjmů tvoří v roce 2023 pouze 4,92 % celkových daňových příjmů.

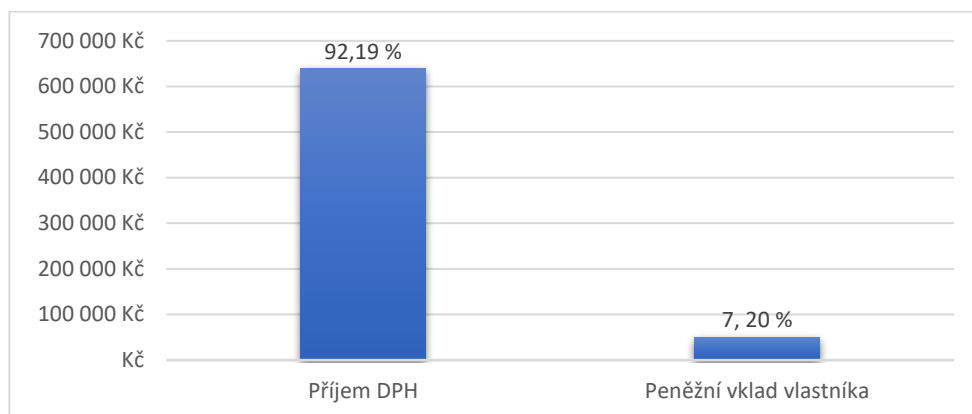

Graf 2: Zobrazení struktury daňových příjmů

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Příjmy, které nemají vliv na zisk, zaznamenává vybraný poplatník do peněžního deníku jako příjmy nezahrnované do základu daně. Mezi tyto příjmy se řadí zejména přijaté DPH v hodnotě 640 144, 21 Kč, tvořící 92,19 % celkových nedaňových příjmů a dále také peněžní vklad vlastníka v hodnotě 50 000 Kč. Daňově neuznatelným příjmem je také přijatý úrok z podnikatelského účtu ve výši 4 250 Kč, který podnikatel eviduje jako součást dílčího základu

daně § 8 ZDP. Níže, v Grafu 3, je uvedená struktura daňově neuznatelných příjmů za rok 2023. Jelikož je hodnota úroku v marginální výši, není zobrazena v grafu.

Graf 3: Zobrazení struktury nedaňových příjmů

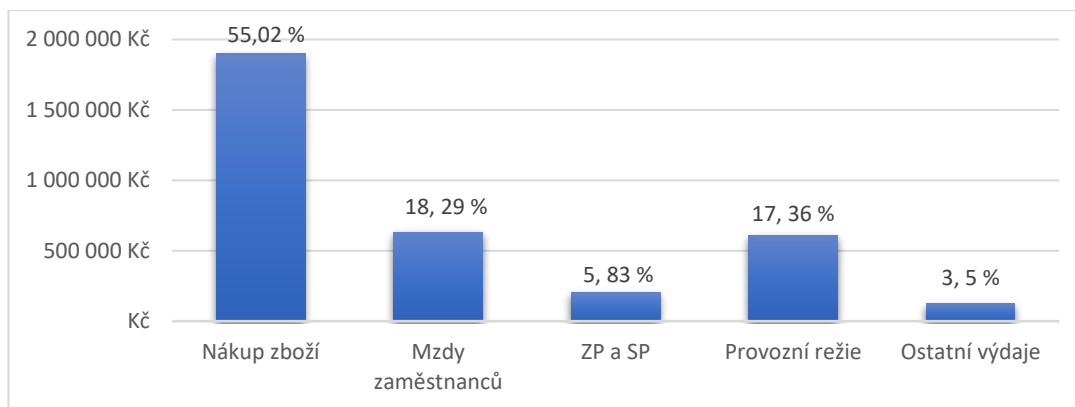
(Zdroj: Vlastní zpracování)

V peněžním deníku jsou celkové uhrazené výdaje uvedené ve sloupečku „výdaje peněžních prostředků“, dále jsou rozděleny dle toho, zda byly hrazeny hotově, či prostřednictvím bankovního účtu. Daňově uznatelné výdaje následně poplatník eviduje jako výdaje odčitatelné od základu daně a daňově neuznatelné výdaje jako výdaje neodčitatelné od základu daně.

Jak vyplývá z Grafu 4, největší část daňově uznatelných výdajů tvoří výdaje na nákup zboží, které představují 55 % celkových daňově uznatelných výdajů. Vyšší procento výdajů na zboží je obvyklé v daném oboru podnikání. Nejvyšší podíl těchto výdajů tvoří výdaje na nákup krmiva pro zvířata (přibližně 46 % celkových výdajů na zboží), významnými výdaji jsou také výdaje na samotná zvířata, a to především na ryby. Výdaje na živá zvířata představují přibližně 33 % celkových výdajů na zboží. Ostatními výdaji na zboží jsou doplňky pro zvířata, a to zejména vodítka, antiparazitika a hračky.

Významnou část výdajů dále tvoří výdaje na mzdy zaměstnanců, které dosahují 18,29 % z celkových uznatelných výdajů. Výdaje na SP a ZP hrazené za zaměstnance dosahují 5,83 %. Větší zastoupení, konkrétně 17,36 % mají také provozní výdaje, do kterých jsou zahrnuté výdaje na nájemné, internet, elektřinu, vodu a plyn, opravy a odpisy. Marginální část 3,5 % tvoří ostatní výdaje, do kterých jsou zařazené výdaje na nákup materiálu, cestovní náhrady, výdaje na automobil, na vzdělávání apod.

Nejvyšší obchodní přírážka na zboží, přibližně 110 %, je stanovená u živých zvířat. To je způsobeno vysokými výdaji spojenými s jejich chovem, jako jsou výdaje na pití, krmivo, elektriku a další. Naopak nejnižší obchodní přírážka na zboží, přibližně 50 %, je nastavená u trvanlivého sortimentu, jako jsou například ozdoby do akvárií, umělé rostliny, hračky a další. Nižší marže je způsobena vysokou úrovní konkurence na trhu.

Graf 4: Zobrazení struktury daňových výdajů

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Podnikatel si pravidelně vede evidenci výdajů na automobil a knihu jízd. U automobilu Iveco DAILY 35S16, který je zařazen v obchodním majetku, jsou skutečné výdaje uvedeny v Tabulce 7 viz níže.

Tabulka 7: Celkové výdaje na automobil Iveco DAILY v roce 2023

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Náklady Iveco DAILY 35S16 v roce 2023	
Pohonné hmoty	20 730 Kč
Daňový odpis	117 925 Kč
Oprava a údržba	9 040 Kč
Roční parkovné	3 600 Kč
Povinné ručení	4 298 Kč
Dálniční poplatky	2 300 Kč
Parkovné při pracovní cestě	250 Kč
Celkem	158 143 Kč

Odpisy automobilu Iveco DAILY představují nepeněžní úpravy. V rámci daňové evidence zaznamenává vybraný poplatník tyto operace formou zápisu do peněžního deníku, a to konkrétně do sloupečku výdaje odčitatelné od základu daně, jelikož se jedná o daňově účinné výdaje.

Pro účely svých pracovních cest využívá podnikatel vlastní soukromý automobil Škoda Fabia 2, který není zařazen v obchodním majetku. Vybraná fyzická osoba uplatňuje výdaje dle § 24 odst. 2 písm. k) ZDP. V technickém průkazu je jako palivo uveden Benzin 95 a údaje o kombinované spotřebě 7,5l/100 km dle norem EU. Podle vyhlášky č. 467/2022 Sb. činí průměrná cena pohonných hmot 41,20 Kč/l a sazba základní náhrady za používání silničních motorových vozidel 5,20 Kč/km. K 1.1. 2023 je stav tachometru u automobilu 135 825 km. K 31.12.2023 činí stav tachometru 143 190 km. Celkem tedy v roce 2023 poplatník ujel 7 365 km. Dle knihy jízd připadá pro podnikatelské účely hodnota 3 020 km. Výpočet celkových skutečných nákladů je znázorněn v Tabulce 8.

Tabulka 8: Cestovní výdaje automobilu Škoda Fabia

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Výdaje soukromého automobilu za rok 2023	
Výdaje za pohonné hmoty	9 331,8 Kč
Základní náhrada	15 704 Kč
Celkem	25 035,8 Kč

V roce 2023 celkem spotřeboval 226,5 litrů paliva (3 020 km x 7,5l/100 km). Výdaje za celkové pohonné hmoty tedy činily 9 331,8 Kč (226,5 litrů x 41,20 Kč/l). K těmto výdajům se připočte hodnota základní náhrady za používání vozidla 15 704 Kč, která se vypočte jako součin sazby základní náhrady a počtu ujetých kilometrů pro podnikatelské účely (5,20 Kč x 3 020 km). Celková hodnota cestovních výdajů tedy činí 25 035,8 Kč. V daňové evidenci je tato hodnota zachycena jako výdaj odčitatelný od základu daně v rámci peněžního deníku. Jedná se o nepeněžní operaci, u které není evidován výdaj peněžních prostředků z bankovního účtu nebo pokladny.

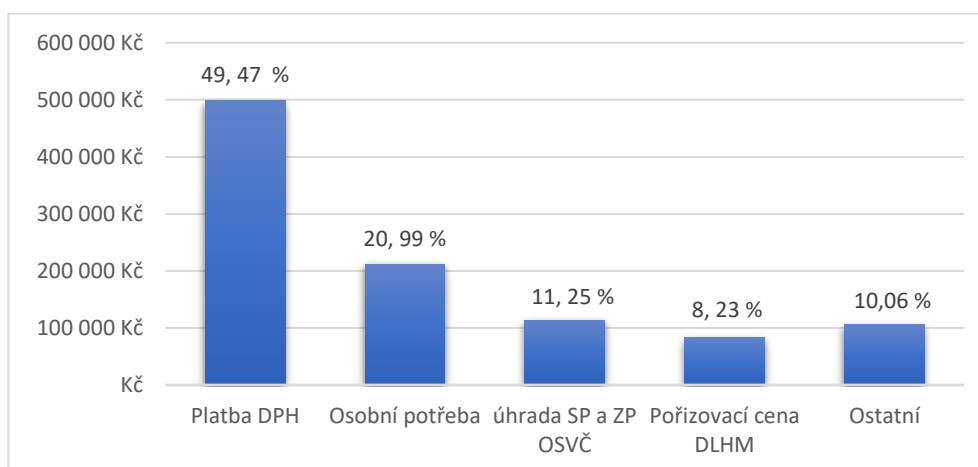
Jelikož v březnu roku 2023 skončila zkušební lhůta zaměstnankyně, musela podstoupit jednotlivé kurzy od agentury Zoorekvalifikace, aby mohla nadále vykonávat činnost v daném oboru. Jedná se o základní kurz prodejce chovatelských potřeb (cena bez DPH 2 320 Kč), kurz prodejce vyhrazených léčivých přípravků (cena bez DPH 2 980 Kč) a kurz pro dopravce zvířat (cena bez DPH 2 500 Kč). Jelikož se školení konalo v Praze, využila zaměstnankyně vybraného poplatníka autobusových spojů. Celkové výdaje za jízdné a MHD činily 1 215 Kč. Dle vyhlášky č. 467/2022 Sb. měla zaměstnankyně nárok na stravné v celkové hodnotě 129 Kč za jednu pracovní cestu, celkem tedy 387 Kč za tři pracovní cesty. Celkové výdaje na pracovní cestu zaměstnankyně činí 1 602 Kč a celkové výdaje za absolvování jednotlivých kurzů 7 800 Kč bez DPH. Hodnota jednotlivých kurzů je evidována v peněžním deníku jako výdej peněžních prostředků z bankovního účtu. Hodnota výdajů při pracovní cestě, které předložila zaměstnankyně, je evidována jako výdej peněžních prostředků z pokladny. Jelikož se jedná o daňově účinné položky, jsou dále zaznamenány v rámci výdajů odčitatelných od základu daně. Avšak hodnota zaplaceného DPH se v peněžním deníku zobrazí jako položka neodčitatelná od základu daně.

V průběhu sledovaného období vznikly poplatníkovi také výdajové platby, které nemají vliv na zisk. Celková výše těchto plateb je 1 008 122, 32 Kč za rok 2023. Jak je zobrazeno na Grafu 5, největší část, konkrétně 49,47 %, tvoří hodnota plateb DPH ve výši 498 766, 32 Kč. Další významnou položkou, představující 20,99 %, jsou výdaje na osobní potřebu poplatníka v částce 211 570 Kč. Úhrada na SP a ZP hrazené za OSVČ dosahuje 11,25 % a výdaj na pořízení kamerového systému 8,23 %, tj. 83 000 Kč bez DPH. Mezi ostatní výdaje se řadí výdaje na peněžní dary, výdaje na reprezentaci, hodnota daňově neuznaných stravenek a zálohy zaplacené na daň z příjmů.

Poplatník odvádí měsíční zálohy na SP a ZP jako OSVČ ve výši 9 453 Kč, tj. 113 436 Kč za rok. Tyto výdaje dle § 24 odst. 1 g) ZDP nelze uznat za daňové. Za daňově účinné také nelze uznat zaplacené zálohy na daň z příjmů ve výši 46 600 Kč.

Podnikatel hradí svým zaměstnancům nepeněžní příspěvek na stravování. Celková hodnota daňově účinné částky je ve výši 41 250 Kč a celkový nedaňový výdaj činí 33 750 Kč.

Vybraný poplatník společně se zaměstnanci pořádá každoročně vánoční večírek. V roce 2023 činily výdaje na uspořádání večírku přesně 6 000 Kč. Dle § 25 ZDP se nejedná o daňově uznatelný výdaj.

Graf 5: Zobrazení struktury daňově neuznaných výdajů

(Zdroj: Vlastní zpracování)

2.2.5 Evidence pohledávek a dluhů

Podnikatel k 31.12. 2023 eviduje závazky ke zdravotní pojišťovně a městské správě sociálního zabezpečení za zaměstnance a za zaměstnavatele v celkové výši 21 063 Kč. Prosincové SP a ZP

za OSVČ bylo uhrazeno k 25.12.2023. Dále eviduje závazek vůči zaměstnancům, konkrétně se jedná o čisté mzdy za prosinec ve výši 39 903 Kč. Podnikatel také eviduje závazek k finančnímu úřadu, a to konkrétně výši zálohy na daň ze závislé činnosti z prosincové mzdy zaměstnanců v hodnotě 1 940 Kč. Poplatník v lednu následujícího roku také uhradí nájemné za prosinec ve výši 23 360 Kč, zálohu na elektřinu za prosinec ve výši 12 066,12 Kč a internet ve výši 449,49 Kč. Dodavatelské závazky činí hodnotu 43 820 Kč. Celkové závazky vykazují hodnotu 142 601,61 Kč.

K 1.1.2023 evidoval počáteční stav závazků za zaměstnance, ke zdravotní pojišťovně, městské správě sociálního zabezpečení a finanční správě v celkové výši 57 815 Kč. Dále také evidoval provozní závazky, jako je nájemné, elektřina a internet ve výši 34 756 Kč. Také evidoval dodavatelské závazky ve výši 8 480 Kč. Veškeré zmíněné závazky byly uhrazeny v lednu roku 2023.

V evidenci pohledávek k 31.12.2023 eviduje podnikatel službu, kterou poskytl v prosinci daného roku. Jedná se o komplexní realizaci sladkovodního akvária v místní Vietnamské restauraci. Hodnota pohledávky činí 98 000 Kč a bude uhrazena v lednu následujícího roku.

2.3 Výpočet daně z příjmů v případě nevyužití návrhů daňové optimalizace

2.3.1 Výpočet dílčího základu daně příjmu ze samostatné činnosti

Vybraný poplatník vykazuje celkové příjmy za rok 2023 ve výši 4 687 127,10 Kč. Z této hodnoty nelze zahrnout do základu daně částka přijatého DPH, hodnota přijatého úroku na podnikatelský bankovní účet a peněžní vklad vlastníka, tj. 694 394,21 Kč. Příjmy, které jsou započítány do základu daně, činí tedy 3 992 732,89 Kč.

Celkové výdaje jsou ve výši 4 452 979,68 Kč. Z této hodnoty jsou daňově neuznatelné výdaje v částce 1 008 122,32 Kč. Jedná se zejména o platbu DPH, výdaje na osobní potřebu, výdaje na pořízení kamerového systému, výdaje na SP a ZP za OSVČ, peněžní dary, výdaje na reprezentaci a stravenky daňově neúčinné. Výše výdajů na zajištění příjmů vykazuje hodnotu 3 444 857,36 Kč. DZD dle § 7 ZDP, jak znázorňuje Tabulka 9, dosahuje hodnoty 547 875,53 Kč.

Tabulka 9: Výpočet dílčího základu daně §7

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Výpočet dílčího základu daně příjmů ze samostatné činnosti	
Příjmy	3 992 732,89 Kč
Výdaje	3 444 857,36 Kč
DZD § 7	547 875, 53 Kč

2.3.2 Výpočet dílčího základu daně příjmu z kapitálového majetku

Vybraná fyzická osoba má zřízený účet jak pro soukromé, tak pro podnikatelské účely. Na soukromý účet, který má založený u mBank, obdržel úrok ve výši 4 % p.a., tj. 2 400 Kč. Podnikatelský spořicí účet má založený u banky Air Bank. Na tento účet obdržel poplatník úrok ve výši 4,75 % p.a., tj. 4 250 Kč.

Jelikož příjem z úroků ze soukromého účtu podléhá dani srážkové, tj. banka tento příjem zdaní a poplatníkovi vyplatí úrok až po odečtení srážkové daně, nebude tento příjem součástí DZD § 8 ZDP. Nicméně úrok na podnikatelském účtu nepodléhá srážkové dani, a proto tento příjem musí podnikatel uvést v daňovém přiznání viz Tabulka 10. Podnikatel tento úrok z podnikatelského účtu eviduje jako daňově neuznatelný v rámci § 7 ZDP a jako součást dílčího základu daně § 8 ZDP.

Tabulka 10: Výpočet dílčího základu daně § 8

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Výpočet dílčího základu daně příjmů z kapitálového majetku	
Příjmy	4 250 Kč
Výdaje	0 Kč
DZD § 8	4 250 Kč

2.3.3 Nezdánitelné části základu daně

Vybraná fyzická osoba si měsíčně hradí na penzijní pojištění se státním příspěvkem částku 1 500 Kč měsíčně, tj. 18 000 Kč ročně. Od této hodnoty je třeba odečíst hodnotu státního příspěvku, který nelze zahrnout do nezdánitelných částí základu daně. Hodnota státního příspěvku činí 12 000 Kč ročně. Poplatník si tedy uplatní jako nezdánitelnou položku částku 6 000 Kč. Poplatník si také pravidelně hradí příspěvek na soukromé pojištění v částce 2 200 Kč za měsíc, tj. 26 400 Kč ročně. Tato hodnota přesahuje stanovený maximální limit 24 000 Kč, a tudíž si poplatník uplatní pouze hodnotu 24 000 Kč jako nezdánitelnou část základu daně.

Vybraná fyzická osoba poskytuje pravidelně dar na provoz útulku v Broumově v hodnotě 1 000 Kč měsíčně, tj. 12 000 Kč ročně. V roce 2023 také poskytl jednorázový dar neziskové organizaci Liga na ochranu zvířat Kutná hora v hodnotě 3 000 Kč. Jelikož se jedná o dary poskytnuté zařízením pro péči a ochranu o toulavá či opuštěná zvířata, může si je poplatník uplatnit jako nezdánitelnou část základu daně. Souhrn jednotlivých nezdánitelných částí základu daně je uveden v následující Tabulce 11.

Tabulka 11: Nezdánitelné části základu daně

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Nezdánitelné části základu daně	
Penzijní spoření	6 000 Kč
Soukromé spoření	24 000 Kč
Dar útulek v Broumově	12 000 Kč
Dar Liga na ochranu zvířat Kutná Hora	3 000 Kč
Celkem	45 000 Kč

2.3.4 Daňové zvýhodnění a slevy na dani

Vybraný poplatník si uplatňuje pouze základní slevu na poplatníka, která představuje v roce 2023 částku 2 570 Kč měsíčně, tj. 30 840 Kč za rok. Poplatník však nemůže využít daňového zvýhodnění, jelikož syn a dcera nejsou nezletilými a nesplňují další podmínky uvedené v § 35c odst. 6 ZDP.

2.3.5 Výsledná daňová povinnost v případě nevyužití návrhů daňové optimalizace

Výsledná daňová povinnost podnikatele v případě nevyužití návrhů daňové optimalizace v roce 2023 činí 42 225 Kč. Jelikož v roce 2022 činila daňová povinnost poplatníka 58 020 Kč, zaplatil 15. 6. 2023 a 15. 12. 2023 zálohy na daň z příjmů ve výši 23 300 Kč. O tyto zaplacené zálohy se sníží daňová povinnost a vypočte se přeplatek na dani, který vychází v hodnotě 1 375 Kč. Zálohy na následující zdaňovací období jsou splatné 15.6. 2024 a 15.12. 2024. Pokud by podnikatel nevyužil návrhů daňové optimalizace, činila by výše záloh na následující zdaňovací období 40 % z hodnoty 45 225 Kč, tedy částku 18 100 Kč. Výpočet daňové povinnosti je znázorněn v Tabulce 12.

Tabulka 12: Výpočet daňové povinnosti v případě nevyužití návrhů daňové optimalizace

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Výsledná daňová povinnost roku 2023	
DZD § 7	547 876 Kč
DZD § 8	4 250 Kč
Celkový základ daně	552 126 Kč
Nezdanitelné části základu daně	45 000 Kč
Upravený základ daně	507 126 Kč
Zaokrouhlený základ daně	507 100 Kč
Daň z příjmů FO	76 065 Kč
Slevy na dani	30 840 Kč
Daň po uplatnění slev	45 225 Kč
Daňové zvýhodnění	0 Kč
Daň po uplatnění daňového zvýhodnění	45 225 Kč
Zaplacené zálohy	46 600 Kč
Přeplatek	1 375 Kč

3 Vlastní návrhy řešení

V rámci této části bakalářské práce budou prezentovány a zhodnoceny jednotlivé návrhy, které povedou k daňové optimalizaci poplatníka. Následně bude proveden výpočet daňové povinnosti vybrané fyzické osoby pro rok 2023. Poté bude porovnána daňová povinnost před využitím návrhů daňové optimalizace s vypočtenou daňovou povinností po využití návrhů daňové optimalizace. Jednotlivé vlastní návrhy řešení byly provedeny ke konci zdaňovacího období roku 2023, po důkladné konzultaci s podnikatelem.

3.1 Optimalizace výdajů na automobil v podnikání

3.1.1 Automobil Škoda Fabia nezahrnutý v obchodním majetku

Vybraný poplatník využíval pro účely svých pracovních cest soukromé vozidlo Škoda Fabia 2, které vlastní od roku 2020 a nikdy nebylo zahrnuté v obchodním majetku. Jak již bylo zmíněno v analytické části bakalářské práce, poplatník uplatňoval u daného automobilu výdaje dle § 24 odst. 2 písm. k) ZDP. Poplatník si vede knihu jízd, z níž plyne, že v průběhu daného roku ujel celkem 7 365 km a pro účely pracovních cest 3 020 km. Celková výše výdajů za pohonné hmoty činí 9 331,8 Kč a celková výše základní náhrady činí 15 704 Kč. Celkem tedy dosahovaly výdaje v roce 2023 na soukromý automobil hodnotu 25 035,8 Kč.

Nicméně vybraný poplatník může dle § 24 odst. 2 písm. z) ZDP uplatnit **paušální výdaje** na automobil, což by pro něj mohlo být výhodnější možností. Jelikož je automobil využíván i pro soukromé účely, bude činit výše paušálního výdaje 4 000 Kč za měsíc. Vzhledem k tomu, že vozidlo není součástí obchodního majetku, nelze uplatňovat výdaje na opravy a udržování, pojištění, odpisy apod. Celkové paušální výdaje na dopravu tedy budou činit 48 000 Kč. V Tabulce 13 je zobrazena hodnota skutečných výdajů na pracovní cesty a výše paušálních výdajů.

**Tabulka 13: Skutečné a paušální výdaje automobilu Škoda Fabia
nezahrnutého v obchodním majetku**

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Výdaje	Skutečné výdaje (cestovní náhrady)	Paušální výdaje
Paušální výdaj	x	48 000,00
Základní náhrada	15 704,00	x
Pohonné hmoty	9 331,80	x
Celkem	25 035,80	48 000,00

Z tabulky je zřejmé, že pro podnikatele je výhodnější využívat paušální výdaje na dopravu, neboť hodnota výdajů je vyšší o 22 964, 2 Kč.

3.1.2 Automobil Škoda Fabia zahrnutý v obchodním majetku

Pokud poplatník zahrne automobil do obchodního majetku, bude si moci uplatnit **skutečné výdaje** spojené s podnikatelskou činností, jedná se například o výdaje na opravy a údržby vozidla, nájemné, pojistné, dálniční poplatky apod. U všech těchto výdajů je nutné provést přepočty dle poměru kolik z celkové ujeté vzdálenosti odpovídá pracovním cestám. Při zahrnutí soukromého automobilu do obchodního majetku je nutné vést evidenci dlouhodobého majetku, ve které jsou uvedeny základní informace o vozidle. Vybraný poplatník v roce 2023 najel celkem 7 365 km, z nichž připadá na pracovní cesty 3 020 km, což představuje 41 %. Skutečné celkové výdaje budou tedy sníženy na 41 %. Výjimku by tvořila silniční daň, tato částka by byla daňově uznatelná v plné výši, protože je vždy spojena s podnikatelskou činností.

Tabulka 14: Souhrn celkových a krácených výdajů automobilu Škoda Fabia

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Výdaje	Celkové výdaje	Krácené výdaje (41 %)
Pohonné hmoty	22 758,34 Kč	9 330,92 Kč
Oprava a údržba	10 320,00 Kč	4 231,20 Kč
Daňový odpis	17 200,00 Kč	7 052,00 Kč
Pojištění	4 530,00 Kč	1 857,30 Kč
Dálniční poplatky	2 300,00 Kč	943,00 Kč
Parkovné při pracovní cestě	400,00 Kč	164,00 Kč
Celkem	57 508,34 Kč	23 578,42 Kč

Jak je zobrazeno v Tabulce 14 celkové skutečné výdaje, pokud automobil bude zahrnut v obchodním majetku, budou činit 23 578,42 Kč. Tato varianta je pro poplatníka zatím nejméně výhodná.

Součástí výdajů skutečných jsou také daňové odpisy. Dle § 29 ZDP je vstupní cena automobilu stanovena reprodukční pořizovací cenou, jelikož se jedná o movitý majetek a vklad do obchodního majetku neproběhl do 1 roku. Reprodukční pořizovací hodnota je 86 000 Kč. Jelikož v prvním roce vykazuje zrychlený odpis vyšší hodnotu, viz Tabulka 15, byl zvolen zrychlený způsob odepisování. Avšak hodnota odpisu se musí též krátit, dle poměru, který připadá na pracovní cesty viz Tabulka 14 výše.

Tabulka 15: Výpočet zrychlených a rovnoměrných odpisů v roce 2023 automobilu Škoda Fabia

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Rok vkladu	Vstupní cena	Sazba / Koeficient	Odpis	Oprávký	Zůstatková cena
2023	86 000 Kč	11 %	9 460 Kč	9 460 Kč	76 540 Kč
2023	86 000 Kč	5	17 200 Kč	17 200 Kč	68 800 Kč

Další možností, jak zoptimalizovat výdaje na automobil vybraného poplatníka, je využít **paušální výdaje** na silniční motorové vozidlo, které se nachází v obchodním majetku. Jak již bylo zmíněno, výše paušálního výdaje u automobilu využívaného i k soukromým účelům činí 4 000 Kč za měsíc. Nicméně, jak je stanoveno v § 25 odst. 1 písm. x) ZDP, nedaňovými výdaji při využití paušálních výdajů na automobil jsou skutečně spotřebované pohonné hmoty, parkovné při pracovní cestě a 20 % ostatních výdajů. Dle § 28 odst. 6 ZDP je nutné krátit i daňový odpis, a to konkrétně na 80 %.

V Tabulce 16 je znázorněn výpočet paušálních výdajů na automobil zahrnutý v obchodním majetku. Celková hodnota výdajů činí 75 480 Kč.

**Tabulka 16: Výpočet paušálních výdajů na automobil Škoda Fabia
zahrnutého v obchodním majetku**

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Název výdaje	Výše paušálních výdajů
Paušální výdaj	48 000 Kč
Daňový odpis	13 760 Kč
Oprava a údržba	8 256 Kč
Pojištění	3 624 Kč
Dálniční poplatky	1 840 Kč
Pohonné hmoty	x
Parkovné při pracovní cestě	x
Celkem	75 480 Kč

3.1.3 Shrnutí variant uplatňování výdajů na automobil Škoda Fabia 2

Pro vybraného poplatníka existuje několik možností, jak uplatnit výdaje na automobil v podnikání. Tabulka 17 zobrazuje srovnání jednotlivých variant. Z tabulky je patrné, že bez ohledu na to, zda bude automobil zařazen do obchodního majetku, či nikoliv, bude výhodnější využívat výdaje paušální. Nejvýhodnější variantou je však zahrnout automobil do obchodního majetku poplatníka s využitím paušálních výdajů. Tato varianta je nejvýhodnější, jelikož si poplatník může uplatnit širší rozpětí daňově uznatelných výdajů. V případě využití této varianty činí daňově uznatelné výdaje celkem 75 480 Kč, což představuje nárůst výdajů o 50 444, 2 Kč oproti předchozímu stavu. V daňové evidenci se vklad automobilu projeví zápisem majetku do evidence dlouhodobého majetku.

Tabulka 17: Srovnání jednotlivých variant uplatňování výdajů na automobil Škoda Fabia

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Výdaje	Nezahrnuto v obchodním majetku		Zahrnuto v obchodním majetku	
	Paušální výdaje	Cestovní náhrady	Paušální výdaje	Skutečné výdaje
Paušální výdaj	48 000,00 Kč	x	48 000,00 Kč	x
Základní náhrada	x	15 704,00 Kč	x	x
Pohonné hmoty	x	9 331,80 Kč	x	9 330,92 Kč
Daňový odpis	x	x	13 760,00 Kč	7 052,00 Kč
Oprava a údržba	x	x	8 256,00 Kč	4 231,20 Kč
Pojištění	x	x	3 624,00 Kč	1 857,30 Kč
Dálniční poplatky	x	x	1 840,00 Kč	943,00 Kč
Parkovné při pracovní cestě	x	x	x	164,00 Kč
Celkem	48 000,00 Kč	25 035,80 Kč	75 480,00 Kč	23 578,42 Kč

3.1.4 Optimalizace výdajů u automobilu Iveco DAILY

Automobil Iveco DAILY 35S16, který je využíván pouze k podnikatelské činnosti na převoz zvířat a chovatelských potřeb, je zahrnutý v obchodním majetku podnikatele od roku 2022. Jak již bylo zobrazeno v analytické části bakalářské práce, v rámci kapitoly evidence příjmů a výdajů, výše skutečných výdajů na automobil za rok 2023 činila **158 143 Kč**.

Nicméně poplatník může využít paušálních výdajů i na tento automobil. Jelikož je vůz využíván zcela pro podnikatelské účely, bude činit výše paušálu hodnotu 5 000 Kč za měsíc, tedy 60 000 Kč ročně. Daňově neuznatelnou hodnotou se stane výše zaplaceného parkovného při pracovní cestě v hodnotě 250 Kč a výše zaplacených pohonných hmot v hodnotě 20 730 Kč. Ostatní výdaje, které vybraný podnikatel uhradil, budou daňově účinnými v plné výši (hodnota ostatních výdajů činí 137 163 Kč).

Při využití možnosti paušálních výdajů u daného automobilu činí výše daňově uznatelných výdajů hodnotu součtu paušální částky 60 000 Kč a ostatních daňově uznatelných výdajů 137 163 Kč, tj. celkem **197 163 Kč**. Pro podnikatele je tedy výhodnější využívat paušální výdaje, jelikož hodnota celkových výdajů na tento automobil vzroste o 39 020 Kč.

3.2 Optimalizace výdajů prostřednictvím daňových odpisů

Vybraný poplatník si v dubnu roku 2023 pořídil nový kompletní kamerový systém včetně dodání a instalace v celkové hodnotě 83 000 Kč. Zakoupený kamerový systém byl pořízen jako samostatný dlouhodobý majetek, nikoliv jako součást technického zhodnocení nemovitosti. Poplatník využívá u daného dlouhodobého majetku rovnoměrných odpisů, nicméně dle ZDP má nárok využít i jiné druhy odpisů. Z informací, které jsou uvedeny v analytické části bakalářské práce, vyplývá, že výše odpisu pro daný rok činí hodnotu 9 130 Kč. V deníku příjmů a výdajů je tato hodnota zachycena jako výdaj odčitatelný do základu daně.

Poplatník však může využít také zrychlených odpisů uvedených v § 32 ZDP. Jelikož je majetek dle přílohy č. 1 ZDP ve druhé odpisové skupině (klasifikace CZ-CPA 26.30.5.), bude činit koeficient v prvním roce odpisování hodnotu 5. V Tabulce 18 jsou vypočteny zrychlené a rovnoměrné odpisy pro rok 2023.

Tabulka 18: Výpočet rovnoměrných a zrychlených odpisů kamerového systému

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Druh odpisu	Sazba / Koeficient	Výše odpisu	Zůstatková cena
Rovnoměrné odpisy	11 %	9 130 Kč	73 870 Kč
Zrychlené odpisy	5	16 600 Kč	66 400 Kč

Jak vyplývá z tabulky, pro poplatníka v roce 2023 bude výhodnější využít odpisy zrychlené nežli odpisy rovnoměrné. Hodnota zrychlených odpisů představuje hodnotu 16 600 Kč.

Nicméně vybraný poplatník je prvním vlastníkem, tj. daná movitá věc je u poplatníka poprvé evidována jako majetek, a také slouží pro podnikatelské účely, má tedy nárok využít zvýšené roční odpisové sazby dle § 31 ZDP pro první rok odepisování, případně zvýšeného odpisu v prvním roce odepisování dle § 32 ZDP. Jelikož se nejedná o majetek uvedený v § 31 odst. 2 nebo 3 ZDP, případně § 32 odst. 2 písm. a) bod 1. a 2 ZDP, využije se zvýšení odpisu o 10 % vstupní ceny hmotného majetku.

V následující Tabulce 19 jsou vypočteny zvýšené odpisy v prvním roce odepisování pro zrychlené i rovnoměrné odpisy.

Tabulka 19: Výpočet rovnoměrných a zrychlených odpisů zvýšených v prvním roce kamerového systému

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Druh odpisů	Sazba/Koeficient	Výše odpisu	Zůstatková cena
Rovnoměrné odpisy zvýšené v prvním roce	21 %	17 430 Kč	65 570 Kč
Zrychlené odpisy zvýšené v prvním roce	5	24 900 Kč	58 100 Kč

Z Tabulky 20 vyplývá, že pro poplatníka je v roce 2023 výhodnější využít zrychlené odpisy zvýšené v prvním roce odepisování, které mají hodnotu 24 900 Kč.

Vybraný poplatník má také možnost využít mimořádné odpisy dle § 30a ZDP, jelikož majetek pořídil v roce 2023 a splňuje další podmínky stanovené zákonem. Odepisovat se začíná od měsíce následujícího ode dne zařazení, tj. od měsíce května. Kamerový systém je zařazen v druhé odpisové skupině, z tohoto důvodu činí doba odepisování 24 měsíců. Za prvních

12 měsíců se odepíše 60 % vstupní ceny a za dalších 12 měsíců se odepíše zbylých 40 % vstupní ceny majetku. Při využití mimořádných odpisů se za prvních 12 měsíců odepíše hodnota 49 800 Kč (měsíčně 4 150 Kč) a za následujících 12 měsíců hodnota 33 200 Kč (měsíčně 2 767 Kč). Výpočet mimořádného odpisu v jednotlivých letech je zobrazen v Tabulce 20.

Tabulka 20: Výpočet mimořádných odpisů kamerového systému v jednotlivých letech

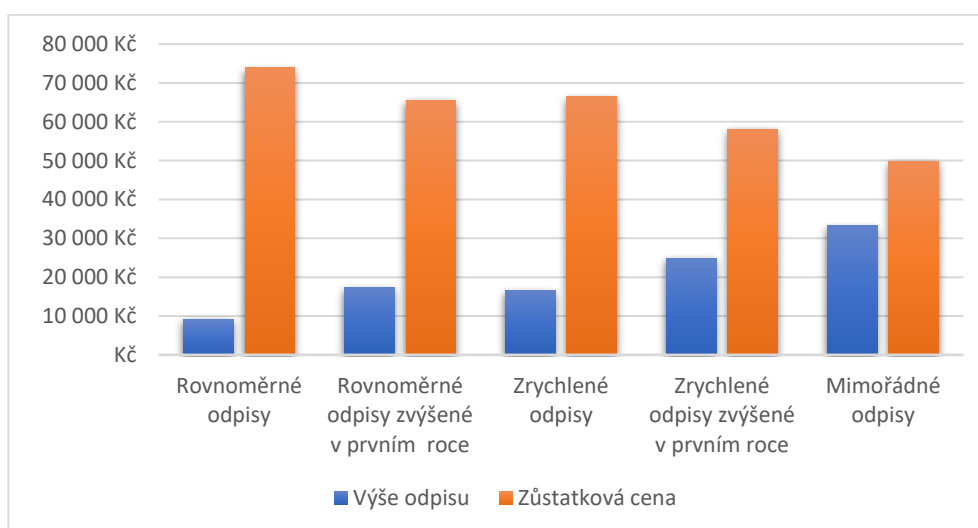
(Zdroj: Vlastní zpracování)

Rok	Vstupní cena	Počet měsíců	Výše odpisu	Oprávky	Zůstatková cena
2023	83 000 Kč	8	33 200 Kč	33 200 Kč	49 800 Kč
2024	83 000 Kč	4 + 8	38 736 Kč	71 936 Kč	11 064 Kč
2025	83 000 Kč	4	11 064 Kč	83 000 Kč	0 Kč

Výše mimořádného odpisu činí v roce 2023 hodnotu 33 200 Kč.

3.2.1 Shrnutí jednotlivých variant odepisování

Pro vybraného poplatníka existuje několik možností odepisování majetku. Graf 6 zobrazuje srovnání jednotlivých variant, které byly vypočítány výše.

Graf 6: Zobrazení jednotlivých variant odepisování kamerového systému

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Z průzkumu plyne, že pro rok 2023 je nejvýhodnější využít mimořádné odpisování. Daňově uznatelné výdaje při využití mimořádného odpisování činí 33 200 Kč a zůstatková cena 49 800 Kč. Jelikož hodnota rovnoměrných odpisů činila 9 130 Kč, v peněžním deníku se tato skutečnost projeví navýšením hodnoty výdajů odčitatelných od základu daně o částku 24 070 Kč.

3.3 Daňová optimalizace prostřednictvím navýšení výdajů

Jak již bylo zmíněno v teoretické části bakalářské práce, daňová evidence patří mezi evidence založené na peněžní bázi. Podnikatel tedy zaznamenává skutečnosti v momentě pohybu peněz, nikoliv v momentě časové a věcné souvislosti. Daňovou optimalizací v rámci vedení daňové evidence tedy lze dosáhnout prostřednictvím navýšení daňových výdajů, což povede ke snížení základu daně a tím i daňové povinnosti. Veškeré zmíněné vlastní návrhy na zvýšení výdajů, které jsou uvedeny níže, byly konzultovány a provedeny ve spolupráci s podnikatelem ke konci zdaňovacího období roku 2023.

Vybraný podnikatel vlastní obchodní pokladnu, avšak tato pokladna je již zastaralá. Proto se zde nabízí možnost investice do nového pokladního softwaru. Po diskusi s podnikatelem bylo vhodné pořídit pokladní systém Lupa NET POS pro správu pokladny a systém Lupa NET, kterým se řídí skladové zásoby. Celková hodnota těchto programů činí 42 350 Kč včetně DPH 21 %. Tato hodnota je zaznamenána v peněžním deníku jako výdaj peněžních prostředků z bankovního účtu. Hodnota DPH ve výši 7 350 Kč je následně evidována jako výdaj neodčitatelný od základu daně. Samotná hodnota systému ve výši 35 000 Kč je evidována jako výdaj odčitatelný od základu daně.

Z důvodu pořízení nového softwaru je zapotřebí nakoupit do prodejny počítač s dostatečnými výkonnými vlastnostmi pro jeho provoz. Hodnota tohoto počítače činí 16 500 Kč bez DPH. K tomuto počítači je rovněž nezbytné pořídit harddisk, který slouží k zálohování tržeb. Pořízení harddisku je nutné, aby nedošlo ke ztrátě dat v případě možné poruchy počítače. Hodnota harddisku činí 6 899 Kč bez DPH. K pokladně je také potřeba nakoupit nové čtečky čárových kódů. Je vhodné investovat minimálně do dvou kusů pro zálohu v případě, že by jedna přestala fungovat. Hodnota těchto dvou zařízení činí 6 030 Kč bez DPH. Jelikož se jedná o movité věci s dobou použitelnosti delší než 1 rok a ocenění nepřevyšuje 80 000 Kč u jednotlivých majetků, jedná se o drobný hmotný majetek. Výdaj na pořízení, tedy hodnota 29 429 Kč, je

v peněžním deníku evidována jako výdaj daňově uznatelný. Avšak hodnota zaplaceného DPH ve výši 6 180 Kč se eviduje jako výdaj neodčitatelný od základu daně.

Veškeré uhrazené výdaje spojené s pořízením nového systému jsou v celkové výši **64 429 Kč** bez DPH. Jedná se o výdaje daňově uznatelné, lze o ně tedy snížit základ daně. O celkovou hodnotu zaplaceného DPH **13 530 Kč** se však základ daně navýší.

Vybraný poplatník provozuje ekonomickou činnost v současné provozovně od roku 2006 a od té doby jsou akvária a terária původní. Vzhledem k tomu, že většina z nich je již stará a opotřebovaná, nabízí se zde možnost navýšit výdaje prostřednictvím jejich kompletní výměny. Ve zverimexu se nachází celkem 52 akvárií a 39 terárií. Kompletní výměna všech akvárií a terárií činila 118 943 Kč včetně DPH. Z této částky představuje DPH výši **20 643 Kč**. Daňově uznatelným výdajem je opět pouze hodnota bez DPH, tedy **98 300 Kč** a hodnota DPH v částce 20 643 Kč je daňově neuznatelným výdajem.

Dále lze zvýšit výdaje nákupem zboží do zásob. Do zásob je vhodné nakoupit zboží s dlouhodobou trvanlivostí. Zboží s dlouhodobou trvanlivostí je zejména technika k jezírkům, mezi kterou se řadí například UV lampy, filtry a vodní čerpadla. Zásoby jsou evidovány v evidenci zásob. V peněžním deníku je zachycena celková hodnota nákupu v částce **38 900 Kč** bez DPH jako výdaj odčitatelný od základu daně a hodnota DPH ve výši **8 169 Kč** jako výdaj neodčitatelný od základu daně.

3.4 Výpočet daňové povinnosti v případě využití návrhů

V této části bakalářské práce bude proveden výpočet daňové povinnosti vybraného poplatníka při využití všech výše uvedených možností daňové optimalizace.

Celkové příjmy, zahrnované i nezahrnované do základu daně, zůstaly neměnné. Daňové příjmy tedy činí 3 992 732, 89 Kč a prvotní daňově uznatelné výdaje činily 3 444 857, 36 Kč. Jelikož je pro vybraného poplatníka výhodnější zahrnout automobil Škoda Fabia 2 do obchodního majetku a využít paušální výdaje, zvýší se výdaje o 50 444, 2 Kč. Při využití paušálních výdajů také u automobilu Iveco DAILY se zvýší výdaje o 39 020 Kč. Při uplatnění mimořádných odpisů místo odpisů rovnoměrných u kamerového systému dojde k navýšení výdajů o částku 24 070 Kč. Při nákupu nového pokladního softwaru, kompletní výměny veškerých akvárií a terárií a nákupu zboží do zásob dojde k navýšení daňových výdajů o 201 629 Kč.

Celkové daňové výdaje po navýšení budou činit 3 760 020, 56 Kč. Nový DZD § 7 tedy bude činit 232 712, 33 Kč. Celkový základ daně bude ve výši 236 962, 33 Kč.

Hodnota původních daňově neuznatelných výdajů činila 1 008 122, 32 Kč. Nicméně při využití paušálních výdajů na automobil Iveco DAILY se zvýší tato hodnota o 20 980 Kč (hodnota výdajů na spotřebu pohonných hmot a parkovné při pracovní cestě). Dále také nelze uznat výdaje na zaplacené DPH při nákupu zboží do zásob, nového softwaru a výměny akvárií a terárií. Souhrnná částka zaplaceného DPH činí 42 342 Kč. Nové výdaje nezahrnované do základu daně budou tedy činit 1 071 444, 32 Kč. Dále také nelze využívat výdaje dle § 24 odst. 2 písm. k) bod 3. ZDP, jelikož je již automobil Škoda Fabia zahrnut v obchodním majetku poplatníka.

Od celkového základu daně lze odečíst hodnotu nezdanitelných částí základu daně. Tato hodnota však zůstala v neměnné výši 45 000 Kč. Upravený zaokrouhlený základ daně vykazuje hodnotu 191 900 Kč. Vypočtená daň 15 % činí 28 785 Kč a jelikož sleva na poplatníka je ve výši 30 840 Kč, činí jeho daňová povinnost 0 Kč. Poplatníkovi nevznikne daňový bonus, protože si neuplatňuje daňového zvýhodnění na děti. Podnikateli vznikne přeplatek na dani ve výši zaplacených záloh na dani z příjmů 46 600 Kč. Výpočet výsledné daňové povinnosti po optimalizaci je znázorněn v Tabulce 21.

Tabulka 21: Výsledná daňová povinnost v případě využití návrhů daňové optimalizace

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Výsledná daňová povinnost roku 2023	
DZD § 7	232 712 Kč
DZD § 8	4 250 Kč
Celkový základ daně	236 962 Kč
Nezdanitelné části základu daně	45 000 Kč
Upravený základ daně	191 962 Kč
Zaokrouhlený základ daně	191 900 Kč
Daň z příjmů FO	28 785 Kč
Slevy na dani	30 840 Kč
Daň po uplatnění slev	0 Kč
Daňové zvýhodnění	0 Kč
Daň po uplatnění daňového zvýhodnění	0 Kč
Zaplacené zálohy	46 600 Kč
Přeplatek	46 600 Kč

Jelikož je daňová povinnost nižší než 30 000 Kč, nebude poplatník platit zálohy v následujícím zdaňovacím období dle § 38a ZDP.

Původní daňová povinnost vybraného poplatníka před využitím návrhů daňové optimalizace činila hodnotu 45 225 Kč, po odečtení zaplacených záloh vykazoval poplatník přeplatek na dani v hodnotě 1 375 Kč. V případě využití všech navrhovaných možností daňové optimalizace činí jeho daňová povinnost 0 Kč a po odečtení zaplacených záloh poplatník vykazuje přeplatek na dani v hodnotě 46 600 Kč. Je tedy třeba vyplnit a odeslat žádost o vrácení přeplatku, která je součástí daňového přiznání.

3.5 Porovnání struktury příjmů a výdajů před daňovou optimalizací a po daňové optimalizaci

U vybraného podnikatele došlo ke snížení základu daně ze samostatné činnosti až o 57,53 %, a to prostřednictvím optimalizací struktury daňových výdajů. Nejvýraznější nárůst výdajů je především u položky 15 - Provozní režie, a položky 17 - Ostatní výdaje. Do provozní režie vybraný poplatník řadí nájemné, energie, internet, opravy a odpisy. Hodnota provozní režie vzrostla, jelikož podnikatel využil mimořádného odpisování, oproti odpisování rovnoměrného u kamerového systému. Dále hodnota provozní režie vzrostla o hodnotu opravy a odpisu u automobilu Škoda Fabia. Hodnota výdaje na opravy je následně zachycena jako výdaj z pokladny.

Nárůst položky ostatních výdajů je důsledkem zahrnutí automobilu Škoda Fabia do obchodního majetku a současně uplatnění paušálních výdajů na dopravu. Paušální výdaje byly rovněž uplatněny u automobilu Iveco DAILY. Mezi položku ostatní výdaje jsou také zahrnuty platby související s nákupem nového pokladního systému a výdaje spojené s kompletní výměnou akvárií a terárií. Veškeré výdaje na nákup pokladního systému, zboží do zásob a drobného majetku a výdaje související se zařazením automobilu do obchodního majetku, kromě oprav a údržby, byly hrazeny z bankovního účtu.

Nicméně změna ve struktuře příjmů a výdajů se odráží i ve struktuře daňově neuznatelných výdajů. V důsledku investice na konci roku do nového softwaru, zboží a kompletní výměny akvárií, došlo k nárůstu částky zaplaceného DPH. Taktéž vzrostla hodnota položky 28 - Ostatní výdaje, která zahrnuje nejen výdaje na pohonné hmoty, ale také parkovné během pracovních cest. Struktura příjmů a výdajů před a po daňové optimalizaci je zobrazena v Tabulce 22 a Tabulce 23 viz níže.

Tabulka 22: Struktura příjmů a výdajů před daňovou optimalizací

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Struktura příjmů a výdajů před daňovou optimalizací					
Peníze v hotovosti		Příjmy zahrnované do základu daně		Ostatní platby bez vlivu na zisk	
H Převod	28 436,00 Kč	07 Prodej zboží	3 796 141,64 Kč	18 Příjmy zdaněné u zdroje	0 Kč
01 Příjem	1 171 782,00 Kč	08 Prodej výrobků a služeb	196 591,25 Kč	19 Příjem DPH	640 144,21 Kč
02 Výdaj	1 075 222,00 Kč	09 Ostatní příjmy	0 Kč	20 Úvěry, dotace, půjčky	0 Kč
Hotovost celkem	124 996,00 Kč	10 Uzávěrkové příjmy	0 Kč	21 Peněžní vklad vlastníka	50 000,00 Kč
		Příjmy celkem	3 992 732,89	22 Ostatní příjmy	4 250,00 Kč
				Příjmy celkem	694 394,21 Kč
Peníze na bankovních účtech		Výdaje na zajištění příjmu			
B Převod	158 783,50 Kč	11 Nákup materiálu	3 509,92 Kč	23 Nákup majetku, investice	83 000,00 Kč
03 Příjem	3 515 345,10 Kč	12 Nákup zboží	1 897 998,08 Kč	24 Čerpání zákonné rezervy	0 Kč
04 Výdaj	3 225 666,88 Kč	13 Mzdy zaměstnanců	630 191,00 Kč	25 Platba DPH	498 766,32 Kč
Banka celkem	448 461,72 Kč	14 ZP a SP	200 836,56 Kč	26 Osobní potřeba	211 570,00 Kč
		15 Provozní režie	598 011,00 Kč	27 Peněžní dary, splátky	15 000,00 Kč
		16 Uzávěrkové výdaje	0 Kč	28 Ostatní výdaje	199 786,00 Kč
Platby s vlivem na zisk		17 Ostatní výdaje	114 310,80 Kč	Výdaje celkem	1 008 122,32 Kč
05 Příjmy celkem	3 992 732,89 Kč	Výdaje celkem	3 444 857,36 Kč		
06 Výdaje celkem	3 444 857,36 Kč				
Základ daně	547 875,53 Kč				

Tabulka 23: Struktura příjmů a výdajů po daňové optimalizaci

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Struktura příjmů a výdajů po daňové optimalizaci					
Peníze v hotovosti		Příjmy zahrnované do základu daně		Ostatní platby bez vlivu na zisk	
H Převod	28 436,00 Kč	07 Prodej zboží	3 796 141,64 Kč	18 Příjmy zdaněné u zdroje	0 Kč
01 Příjem	1 171 782,00 Kč	08 Prodej výrobků a služeb	196 591,25 Kč	19 Příjem DPH	640 144,21 Kč
02 Výdaj	1 083 478,00 Kč	09 Ostatní příjmy	0 Kč	20 Úvěry, dotace, půjčky	0 Kč
Hotovost celkem	116 740,00 Kč	10 Uzávěrkové příjmy	0 Kč	21 Peněžní vklad vlastníka	50 000,00 Kč
		Příjmy celkem	3 992 732,89 Kč	22 Ostatní příjmy	4 250,00 Kč
				Příjmy celkem	694 394,21 Kč
Peníze na bankovních účtech		Výdaje na zajištění příjmu			
B Převod	158 783,50 Kč	11 Nákup materiálu	3 509,92 Kč	23 Nákup majetku, investice	83 000,00 Kč
03 Příjem	3 515 345,10 Kč	12 Nákup zboží	1 936 898,08 Kč	24 Čerpání zákonné rezervy	0 Kč
04 Výdaj	3 475 101,88 Kč	13 Mzdy zaměstnanců	630 191,00 Kč	25 Platba DPH	541 108,32 Kč
Banka celkem	199 026,72 Kč	14 ZP a SP	200 836,56 Kč	26 Osobní potřeba	211 570,00 Kč
		15 Provozní režie	644 097,00 Kč	27 Peněžní dary, splátky	15 000,00 Kč
		16 Uzávěrkové výdaje	0 Kč	28 Ostatní výdaje	220 766,00 Kč
		Platby s vlivem na zisk		Výdaje celkem	1 071 444,32 Kč
05 Příjmy celkem	3 992 732,89 Kč	17 Ostatní výdaje	344 488,00 Kč		
06 Výdaje celkem	3 760 020,56 Kč	Výdaje celkem	3 760 020,56 Kč		
Základ daně	232 712,33 Kč				

Závěr

Bakalářská práce se zabývala legální optimalizací daňové povinnosti podnikatele provozujícího obchod se zvířecími potřebami. Hlavním cílem bylo navrhnout kroky a opatření ve spojitosti s vedením daňové evidence vybraného poplatníka a navrhnout další možnosti optimalizace.

Přínos bakalářské práce spočíval ve volbě vhodných metod daňové optimalizace, které byly zvoleny na základě analýzy daňové situace poplatníka za rok 2023, a které vedly ke snížení jeho daňové povinnosti.

V úvodní, teoretické části bakalářské práce jsem se zabývala vysvětlením základních pojmů, které se týkají problematiky zdaňování příjmů fyzických osob a daňové evidence. Například jsem se podrobněji věnovala popisu vedení daňové evidence, daňovým a nedaňovým výdajům, konstrukčním prvkům daně a uvedla jsem také lhůty a povinnosti pro podání daňového přiznání.

Ve druhé, analytické části bakalářské práce jsem se věnovala analýze a popisu situace u vybraného poplatníka. Podrobně byla zkoumána jeho daňová evidence, důraz byl kladen především na evidenci příjmů a výdajů. Dále byly uvedeny informace o majetku poplatníka, o jeho závazcích a pohledávkách. V rámci analytické části bakalářské práce jsem také zabývala ostatními druhy příjmů poplatníka, jeho nezdanitelnými částmi základu daně a slev na dani. Na základě těchto informací byly vyčísleny dílčí základy daně a vypočtena celková daňová povinnost vybrané fyzické osoby za rok 2023.

Ve třetí, návrhové části bakalářské práce byly formulovány jednotlivé návrhy, které měly za cíl dosáhnout daňové optimalizace u poplatníka fyzické osoby. Nejprve bylo analyzováno, zda je vhodné využít paušální výdaje na dopravu u jednotlivých automobilů a zda se vyplatí zahrnout soukromý automobil podnikatele do obchodního majetku. Dále bylo vyhodnocováno, jaké druhy odpisů jsou z hlediska daňové optimalizace nejvýhodnější. Pozornost byla také věnována daňové optimalizaci prostřednictvím navyšování výdajů. Po implementaci návrhů a prostředků daňové optimalizace byl proveden výpočet daňové povinnosti poplatníka.

Na závěr bakalářské práce byla srovnána daňová povinnost před využitím návrhů daňové optimalizace s daňovou povinností po využití návrhů daňové optimalizace. Také byly popsány a zachyceny změny ve struktuře příjmů a výdajů, které vznikly v důsledku uplatnění jednotlivých návrhů daňové optimalizace.

Seznam použitých zdrojů

- 1) BARTUŠKOVÁ, Zuzana. *Vedení daňové evidence*. Online. Stormware. [2021]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/jak-zacit-podnikat/ucetnictvi-danova-evidence-pausal/vedeni-danove-evidence/>. [cit. 2023-11-04].
- 2) BARTUŠKOVÁ, Zuzana. *Změny u dohod v roce 2023 a 2024*. Online. Stormware. [2023]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/zakon-a-pravo/pracovni-pravo/zmeny-u-dohod-v-roce-2023-a-2024/>. [cit. 2024-04-30].
- 3) ČESKO. *Zákon č. 586 ze dne 20. listopadu 1992, o dani z příjmů*. Online. In: *Zákony pro lidi*. 2010-2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>. [cit. 2023-11-15].
- 4) ČESKO. *Zákon č. 96 ze dne 25. února 1993, o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření*. Online. In: *Zákony pro lidi*. 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-96> [cit. 2024-01-04].
- 5) ČESKO. *Zákon č. 117 ze dne 26. května 1995, o státní sociální podpoře*. Online. In: *Zákony pro lidi*. 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-117>. [cit. 2024-01-01].
- 6) ČESKO. *Vyhláška č. 518 ze dne 23. září 2004, kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti*. Online. In: *Zákony pro lidi*. 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-518> [cit. 2024-01-04].
- 7) ČESKO. *Zákon č. 435 ze dne 13. května 2004, o zaměstnanosti*. Online. In: *Zákony pro lidi*. 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-435>. [cit. 2024-01-01].
- 8) ČESKO. *Zákon č. 235 ze dne 1. dubna 2004, o dani z přidané hodnoty*. Online. In: *Zákony pro lidi*. 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-235>. [cit. 2024-01-03].
- 9) ČESKO. *Zákon č. 262 ze dne 21. dubna 2006, zákoník práce*. Online. In: *Zákony pro lidi*. 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>. [cit. 2024-01-05].
- 10) ČESKO. *Zákon č. 280 ze dne 22. července 2009, daňový řád*. Online. In: *Zákony pro lidi*. 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-280>. [cit. 2024-01-01].

- 11) ČESKO. *Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012, občanský zákoník*. Online. In: *Zákony pro lidi*. 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>. [cit. 2024-01-04].
- 12) DUŠEK, Jiří a SEDLÁČEK, Jaroslav. *Daňová evidence podnikatelů 2022*. 19. vyd. Praha: Grada, 2022. ISBN 978-80-271-3593-6.
- 13) DUŠEK, Jiří a SEDLÁČEK, Jaroslav. *Daňová evidence podnikatelů 2023*. 20. vyd. Praha: Grada, 2023. ISBN 978-80-271-3986-6.
- 14) DVOŘÁKOVÁ, Veronika; PITTLERLING, Marcel a SKALICKÁ, Hana. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-315-2.
- 15) FINANČNÍ SPRÁVA. *Aktuálně k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2023*. Online. [2024]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/dotazy-a-odpovedi/dan-z-prijmu-fyzickych-osob/aktualne-k-dani-z-prijmu-fyzickych-osob-2023>. [cit. 2024-01-11].
- 16) HAKALOVÁ, Jana a PŠENKOVÁ, Yveta a KRYŠKOVÁ, Šárka. *Daňová evidence podnikatelů a jednoduché účetnictví neziskových subjektů*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7676-024-0.
- 17) HNÁTEK, Miloslav. *Daňové a nedaňové náklady*. 6. vyd. Praha: Grada, 2023. ISBN 978-80-908801-0-8.
- 18) HNÁTEK, Miloslav. *Zcela legální daňové triky 2023: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory*. 7. vyd. Praha: Grada, 2023. ISBN 978-80-907398-8-8
- 19) HUŠÁKOVÁ, Zdeňka. *Daň z přidané hodnoty 2020*. 14. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-696-2.
- 20) KADEŘÁBKOVÁ, Markéta. *Oběžný majetek: Definice, členění, příklady*. Online. Orange academy. [2020]. Dostupné z: <https://orangeacademy.cz/clanky/obezny-majetek-definice-cleneni/>. [cit. 2023-11-17].
- 21) KADEŘÁBKOVÁ, Markéta. *Peněžní deník: Co to je a jak ho vyplnit*. Online. Orange academy. [2021]. Dostupné z: <https://orangeacademy.cz/clanky/penezni-denik/>. [cit. 2023-11-05].

- 22) KADLEC, Michal. *Příspěvky na životní a penzijní pojištění*. Online. Stormware. [2021]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/prispevky-na-zivotni-a-penzijni-pojisteni/>. [cit. 2023-12-01].
- 23) KLIMEŠOVÁ, Ludmila. *Daňová optimalizace*. 2. vyd. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2018. Právo a management. ISBN 978-80-87974-17-9.
- 24) KORŮNKOVÁ, Lucie. *Stravování zaměstnanců z pohledu daní*. Online. Seyfor. [2022]. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/dane/stravovani-zamestnancu-z-danoveho-pohledu/>. [cit. 2023-12-15].
- 25) KRAJŇÁK, Michal. *Daň z příjmů fyzických osob v České republice*. Brno: CERM, 2022. ISBN 978-80-7623-086-6.
- 26) KUBÁTOVÁ, Alena. *Oceňování zásob*. Online. Stormware. [2019]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/ocenovani-zasob/>. [cit. 2023-12-18].
- 27) KUBÁTOVÁ, Alena. *Výdajový paušál na dopravu v daňové evidenci*. Online. Stormware. [2021]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/vydajovy-pausal-na-dopravu-v-danove-evidenci/>. [cit. 2023-12-19].
- 28) MACHÁČEK, Ivan. *Fyzické osoby a daň z příjmů*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7676-075-2.
- 29) MARTÍNKOVÁ, Michaela. *Mimořádné daňové odpisy v letech 2022 a 2023*. Online. Stormware. [2022]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/mimoradne-danove-odpisy-v-letech-2022-a-2023/>. [cit. 2023-12-18].
- 30) MINISTERSTVO FINANCÍ. Pokyn GFŘ-D-33:2017, *pokyn ke stanovení daně paušální částkou*. Online. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/legislativa-a-metodika/pokyny-d/casove-cleneni/2017>. [cit. 2024-01-11].
- 31) MINISTERSTVO FINANCÍ. Pokyn MF-17:2020, *k jednotnému postupu při uplatňování ustanovení § 34 odst. 4 a 5 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 80/2019 Sb., a pozdějších předpisů*. Online. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/dane-a-ucetnictvi/danove-pokyny/pokyny-mf/2020>. [cit. 2024-01-11].

- 32) MINISTERSTVO FINANČÍ. Pokyn GFŘ-D-59:2022, k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Online. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/legislativa-a-metodika/pokyny-d/casove-cleneni/2023>. [cit. 2024-01-11].
- 33) MOLÍN, Jan. *Účetnictví a daně individuálního podnikatele*. Přednáška. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2023.
- 34) NAKLADATELSTVÍ SAGIT, A. S. *Akruální princip*. Online. [2023]. Dostupné z: https://www.madati.cz/info/delfinheslatxt.asp?cd=218&typ=r&levelid=AKR_PRIN_HTM. [cit. 2023-11-05].
- 35) PILÁTOVÁ, Jana. *Daňová evidence: komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ*. 13. vyd. Olomouc: ANAG, 2022. ISBN 978-80-7554-356-1.
- 36) PRUDKÝ, Pavel a LOŠŤÁK, Milan. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi: komentář, příklady, výklad změn*. 18. vyd. Olomouc: ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-219-9.
- 37) SEYFOR, A.S. *Co je daňová evidence včetně příkladů + vzor*. Online. [2022]. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/ucetnictvi-2/co-je-danova-evidence-vcetne-prikladu-vzor/>. [cit. 2023-12-01].
- 38) SOBOTKOVÁ, Michaela. *Cestovní náhrady v roce 2023*. Online. Stormware. [2023]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/mzdy-a-prace/cestovni-nahrady-v-roce-2023/>. [cit. 2023-12-20].
- 39) SUCHAN, Stanislav. *Daňové přiznání za rok 2022*. Online. Stormware. [2023]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/danove-priznani-za-rok-2022/#:~:text=Lh%C5%AFty%20k%20pod%C3%A1n%C3%AD%20da%C5%88ov%C3%A9ho%20p%C5%99izn%C3%A1n%C3%AD%20%28d%C3%A1le%20jen%20%E2%80%9EDP%E2%80%9C%29,zda%C5%88ovac%C3%ADm%20obdob%C3%ADm%20je%20kalend%C3%A1%C5%99n%C3%AD%20rok%2C%20nikoli%20hospod%C3%A1%C5%99sk%C3%BD%20rok%29>. [cit. 2023-11-05].
- 40) ŠIROKÝ, Jan. *Tvoříme a publikujeme odborné texty*. Brno: Computer Press, 2011, ISBN 978-80-251-3510-5.
- 41) ŠPRINGL, Stanislav. *Informace MF-42363/2014/1501-1 k uplatňování odpočtu na podporu odborného vzdělávání od základu daně z příjmů podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů*. Online. Wolters Kluwer ČR. [2014].

Dostupné z: <https://www.dauc.cz/predpisy/2610/mf-42363-2014-1501-1>.

[cit. 2024-01-11].

- 42) ŠTOHL, Pavel. *Daňová evidence 2023: praktický průvodce problematikou daňové evidence pro podnikatele*. 9. vyd. Znojmo: Pavel Štohl, 2023. ISBN 978-80-88221-73 9.
- 43) TRUHLÁŘOVÁ, Martina. *Fond kulturních a sociálních potřeb od roku 2024*. Online. Stormware. [2024]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ostatni-dane/fond-kulturnich-a-socialnich-potreb-od-roku-2024/>. [cit. 2024-05-07].
- 44) VACHTOVÁ, Jitka. *Inventurní karta*. Online. [Aktual. 2020]. Dostupné z: <https://www.ucetnicek.cz/clanky/clanek/22>. [cit. 2023-11-05].
- 45) VACHTOVÁ, Jitka. *Skladní karta*. Online. [Aktual. 2020]. Dostupné z: <https://www.ucetnicek.cz/clanky/clanek/19>. [cit. 2023-11-05].
- 46) VANČUROVÁ, Alena a LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém ČR 2018*. 14. vyd. Praha: VOX, 2018. ISBN 978-80-87480-63-2.
- 47) VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*. Praha: Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-887-4
- 48) VYCHOPEŇ, Jiří. *Daň z příjmů 2023*. 19. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2023. ISBN 978-80-7676-467-5.

Seznam použitých zkratk

DPH – daň z přidané hodnoty

DŘ – daňový řád

DZD – dílčí základ daně

GFŘ – Generální finanční ředitelství

OSVČ – osoba samostatně výdělečně činná

SP – sociální pojištění

ZC – zůstatková cena

ZDP – zákon o dani z příjmu

ZP – zdravotní pojištění

Seznam tabulek

Tabulka 1: Vzor evidence pohledávek	20
Tabulka 2: Vzor evidence závazků	20
Tabulka 3: Výpočet daňové povinnosti fyzické osoby	37
Tabulka 4: Výpočet odpisů automobilu Iveco DAILY v jednotlivých letech	42
Tabulka 5: Výpočet odpisů kamerového systému v jednotlivých letech	43
Tabulka 6: Celkové mzdové náklady zaměstnavatele.....	44
Tabulka 7: Celkové výdaje na automobil Iveco DAILY v roce 2023	48
Tabulka 8: Cestovní výdaje automobilu Škoda Fabia.....	49
Tabulka 9: Výpočet dílčího základu daně §7	52
Tabulka 10: Výpočet dílčího základu daně § 8	52
Tabulka 11: Nezdánitelné části základu daně	53
Tabulka 12: Výpočet daňové povinnosti v případě nevyužití návrhů daňové optimalizace....	54
Tabulka 13: Skutečné a paušální výdaje automobilu Škoda Fabia	56
Tabulka 14: Souhrn celkových a krácených výdajů automobilu Škoda Fabia	57
Tabulka 15: Výpočet zrychlených a rovnoměrných odpisů v roce 2023 automobilu Škoda Fabia	57
Tabulka 16: Výpočet paušálních výdajů na automobil Škoda Fabia	58
Tabulka 17: Srovnání jednotlivých variant uplatňování výdajů na automobil Škoda Fabia ...	59
Tabulka 18: Výpočet rovnoměrných a zrychlených odpisů kamerového systému	61
Tabulka 19: Výpočet rovnoměrných a zrychlených odpisů zvýšených v prvním roce kamerového systému	61
Tabulka 20: Výpočet mimořádných odpisů kamerového systému v jednotlivých letech.....	62
Tabulka 21: Výsledná daňová povinnost v případě využití návrhů daňové optimalizace	66
Tabulka 22: Struktura příjmů a výdajů před daňovou optimalizací.....	68
Tabulka 23: Struktura příjmů a výdajů po daňové optimalizaci	69

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj DZD § 7 v jednotlivých letech.....	41
Graf 2: Zobrazení struktury daňových příjmů.....	45
Graf 3: Zobrazení struktury nedaňových příjmů.....	46
Graf 4: Zobrazení struktury daňových výdajů	47
Graf 5: Zobrazení struktury daňově neuznaných výdajů	50
Graf 6: Zobrazení jednotlivých variant odepisování kamerového systému	62

Seznam obrázků

Obrázek 1: Vzor peněžního deníku	15
Obrázek 2: Koloběh oběžného majetku	16
Obrázek 3: Vzor inventární karty dlouhodobého majetku	18
Obrázek 4: Vzor skladní karty zásob	21